

Toelichting Peilbesluit Ameland

Peilbesluit n.a.v. het Watergebiedsplan Ameland en waterplan gemeente Ameland

Datum: 18 april 2014
Status: ontwerp Peilbesluit

Wetterskip Fryslân
Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
Telefoon 058-292 22 22 – Fax: 058-292 22 23

1	INLEIDING	3
1.1	WAAROM EEN PEILBESLUIT?	3
1.2	BELEIDSKADER PEILBESLUITEN	3
1.3	VAN WATERGEBIEDSPAN NAAR PEILBESLUIT	4
1.4	LEESWIJZER	4
2	PROCEDURE.....	5
2.1	VOORLICHTING EN COMMUNICATIE	5
2.2	INSPRAAKPROCEDURE	5
2.3	BESLUITVORMING, ZIENSWIJZEN EN BEROEP.	5
2.4	LOOPTIJD EN INWERKINGTREDING	5
3	PLANGEBIED.....	6
3.1	LIGGING	6
3.2	WATERSYSTEEM	6
3.3	GEBIEDSPECIFIEKE KENMERKEN	9
4	WAT WORDT HET PEIL?	14
4.1	GEWENST PEILBEHEER	14
4.2	DOELREALISATIE LANDBOUW EN NATUUR	14
4.3	KNELPUNTEN.....	15
4.4	PEILVOORSTELLEN	17
4.5	BANDBREEDTE VAST GELEGDE PEILEN	18
5	EFFECTEN VAN DE PEILWIJZIGINGEN	19
5.1	EFFECTEN OP HET WATERSYSTEEM.....	19
5.2	EFFECTEN OP DE GEBRUIKSFUNCTIES.....	22
5.3	OVERIGE EFFECTEN	23
6	TOETSING AAN BELEID EN REGELGEVING	24
7	CONCLUSIE	24

Bijlagen:

1. Tabel met peilen van alle peilgebieden
2. Peilenkaart vastgestelde situatie (volgens peilbesluit)
3. Peilenkaart werkelijke situatie
4. Droogleggingkaarten zomer- en winterpeil
5. Peilenkaart toekomstige situatie met watersysteem inrichting met nummering peilvakken

1 INLEIDING

1.1 Waarom een peilbesluit?

Wetterskip Fryslân is verantwoordelijk voor het waterbeheer in de provincie Fryslân en een gedeelte van de provincie Groningen.

Fryslân ligt grotendeels onder de zeespiegel. Zonder peilbeheer zouden onze steden, dorpen en polders onbewoonbaar zijn. Peilbeheer is een complex samenspel van belangen. Binnen één gebied, bijvoorbeeld een polder, gebruiken mensen de grond voor verschillende functies, zoals wonen, recreatie, landbouw en industrie. De bewoners van een gebied hebben graag een droge kruipruimte onder hun huis, agrariërs in datzelfde gebied willen een ideale (grond)waterstand voor hun gewassen en natuurbeheerders willen bijvoorbeeld de unieke plasdrasvegetatie behouden waar juist relatief hoge waterstanden voor nodig zijn. Daarom legt het waterschap in een integraal peilbesluit per peilgebied een peil en de marges vast waarbinnen het waterpeil mag variëren.

Een peilbesluit geeft de bewoners en gebruikers van een gebied duidelijkheid en zekerheid over de waterpeilen die door het waterschap worden nagestreefd. Er zijn echter omstandigheden (extreme weersomstandigheden, calamiteiten), waarin het vastgestelde peil tijdelijk niet kan worden gehandhaafd. Het is vanzelfsprekend dat het waterschap bij deze buitengewone omstandigheden er naar streeft om zo snel mogelijk de vastgestelde waterpeilen te herstellen.

Het peilbeheer dat wenselijk is voor de diverse functies in een peilgebied ligt ten grondslag aan een peilbesluit.

1.2 Beleidskader peilbesluiten

Waterwet

Als waterbeheerder is het Wetterskip Fryslân op grond van de Waterwet en het waterhuishoudingsplan verplicht peilbesluiten vast te stellen voor de gebieden onder haar beheer. Een peilbesluit is een door de waterbeheerder, op basis van een integrale afweging van belangen, opgesteld besluit, waarin de gewenste oppervlaktewaterpeilen zijn vastgelegd.

Provinciaal waterhuishoudingsplan (WHP)

In het plan staan doelen die de provincie Fryslân in de planperiode wil bereiken. Het plan geeft kaders voor het waterbeheer, dat door het waterschap, gemeenten en andere partijen wordt uitgevoerd. Het Waterhuishoudingsplan is in nauw overleg met Wetterskip Fryslân opgesteld. Met het WHP bepalen de Provinciale staten aan welke eisen het watersysteem moet voldoen. Normeringen en strategische keuzes zijn het Waterhuishoudingsplan en bijbehorende Waterverordening vastgelegd. De functies in het Waterhuishoudingsplan zijn maatgevend voor peilbesluiten. Voor het voldoen aan de normering behoort het heroverwegen van functies tot de mogelijkheden.

Waterbeheerplan (WBP)

De Waterwet schrijft ook voor dat alle waterbeheerders een Waterbeheerplan (WBP) voor een periode van zes jaar, van 2010 tot en met 2015, vaststellen. In het WBP staan de

maatregelen die Wetterskip Fryslân van 2010-2015 neemt om het watersysteem op orde te houden en te verbeteren: schoon water en droge voeten in het beheersgebied. In de beheerperiode van 2010-2015 wordt de analyse naar het Gewenst Peilbeheer uitgevoerd in watergebiedsplannen. Wijziging van het peilbeheer voor het oplossen van de knelpunten in het watersysteem worden vastgesteld in de peilbesluit. Voor dit peilbesluit is het watergebiedsplan Ameland van belang.

1.3 Van watergebiedsplan naar peilbesluit

In het Watergebiedsplan Ameland dat door het algemeen bestuur is vastgesteld op 15 oktober 2013, is onderzocht of voor de verschillende vormen van grondgebruik het zogenaamde gewenste grondwater- en oppervlaktewaterregiem (GGOR) wordt gerealiseerd. Met andere woorden: is het bedieningsniveau van het waterbeheer voor bijvoorbeeld landbouw en natuur voldoende? Dit proces van het zoeken naar het gewenste peilbeheer is uitgebreid in de streek aan de orde geweest bij de ontwikkeling van het watergebiedsplan. Op basis van het gewenste peilbeheer, zoals dat in het watergebiedsplan is opgeschreven, gaat het bestuur van het waterschap de peilen in dit plangebied formeel vastleggen in een peilbesluit. Het vormt het sluitstuk van het Watergebiedsplan dat de kaders voor de vast te stellen peilen bevat.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 is de aanleiding, het beleidskader en de relatie met watergebiedsplannen voor dit het peilbesluit beschreven. Hoe de procedure eruit ziet is beschreven in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 volgt een korte gebiedsbeschrijving van de huidige situatie. Hoofdstuk 4 geeft de doelrealisatie en knelpunten uit het watergebiedsplan weer, waarna de peilvoorstellen zijn beschreven. In hoofdstuk 5 zijn de effecten van de toekomstige peilen op de functies bebouwing en infrastructuur, landbouw, natuur, waterkwaliteit, beheer en onderhoud en archeologie en cultuurhistorische waarden nader uitgewerkt en beschreven. De toetsing aan beleid en regelgeving komt in hoofdstuk 6 aan de orde. In hoofdstuk 7 volgt de conclusie. Het kaartmateriaal is in de bijlagen toegevoegd en eveneens digitaal in te zien op de internetsite van Wetterskip Fryslân.

2 PROCEDURE

2.1 Voorlichting en communicatie

Voor het watergebiedsplan is een aantal informatieavonden gehouden. Ook is er gelegenheid geweest om zienswijzen in te dienen op het ontwerp-watergebiedsplan. Vanwege het extreem natte najaar van 2012 heeft het waterschap de inspraakperiode verlengd, en een aanvullende informatieavond georganiseerd. Zowel de formele inspraakperiode als de aanvullende informatieavond hebben geleid tot enkele aanvullingen en aanpassingen van het watergebiedsplan, en het gewenste peilbeheer. Het algemeen bestuur van het waterschap heeft vervolgens het watergebiedsplan vastgesteld en daarmee ook de kaders voor dit peilbesluit..

2.2 Inspraakprocedure

Het ontwerp-peilbesluit wordt voorgelegd aan inwoners en grondgebruikers. Deze belanghebbenden krijgen de gelegenheid op zowel het watergebiedsplan als op het ontwerp-peilbesluit een schriftelijke of mondelinge zienswijze in te dienen. Dit wordt de inspraakperiode genoemd. Deze inspraakperiode wordt bekend gemaakt op de internetsite van de overheid via www.officielebekendmakingen.nl (zie voor informatie op www.wetterskipfryslan.nl/bekendmakingen

De ingediende zienswijzen worden beoordeeld en de indiener wordt de gelegenheid geboden om op een hoorzitting de zienswijze nader toe te lichten. De beoordeling van de zienswijzen wordt vastgelegd in een antwoordnota.

2.3 Besluitvorming, zienswijzen en beroep.

Na beoordeling van de eventuele zienswijzen wordt het ontwerp-peilbesluit met de antwoordnota ter vaststelling voorgelegd aan het algemeen bestuur van het waterschap. Na vaststelling van het peilbesluit kan eventueel beroep tegen het peilbesluit bij de rechtbank worden aangetekend.

2.4 Looptijd en inwerkingtreding

Het peilbesluit heeft een geldigheidsduur van 10 jaar. Na 10 jaar volgt een volgende herziening van het peilbesluit. In deze herziening zullen ook alle peilwijzigingen worden beoordeeld die tijdelijk aan de hand van een vergunning zijn gerealiseerd.

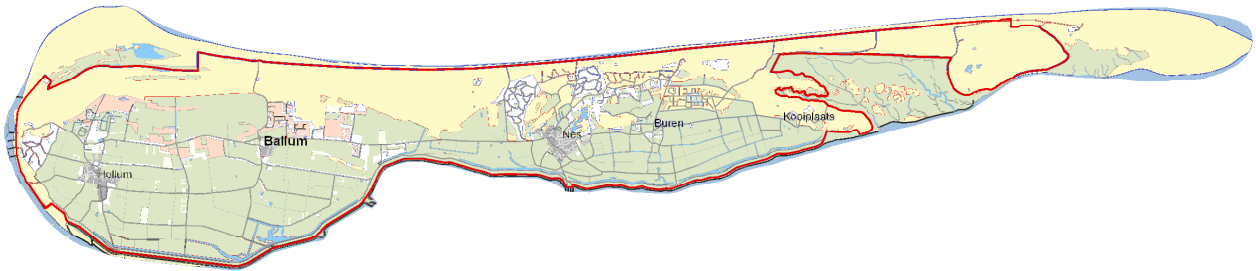
Het peilbesluit treedt in werking op de 7e dag na vaststelling door het Algemeen bestuur of na uitvoering van de benodigde maatregelen. Dit zal op de website van Wetterskip Fryslân bekend worden gemaakt.

3 PLANGEBIED

3.1 Ligging

Het peilbesluit Ameland betreft het grootste deel van het waddeneiland Ameland en bestaat uit twee watersystemen; Nes-Buren en Hollum-Ballum. Het plangebied ligt in het grondgebied van de gemeente Ameland. Het peilbesluit omvat een gebied van 3.164,5 ha.

Het plangebied is weergegeven in Figuur 3-1.

Figuur 3-1: Grens plangebied

3.2 Watersysteem

Dit peilbesluit richt zich op het deel van het beheergebied van Wetterskip Fryslân, waar het waterschap actief beheer voert. Dat gebied is begrensd door de Primaire waterkering: de zeedijk aan de zuidzijde van het eiland, en de zandige kust aan de noordzijde (in beheer bij Rijkswaterstaat). De betreffende dijkkring staat aangegeven in figuur 3-2. Het duingebied, de kwelders en slenken vallen buiten dit peilbesluit.

Dit actieve beheergebied bestaat uit het waterkwantiteitsbeheer in de twee watersystemen van het eiland.

Naast het actieve peilbeheer is het waterschap op Ameland verantwoordelijk voor:

- het waterkwaliteitsbeheer in de watersystemen, de Vleijenplas en de Katteplas.
- Het waterbeheer over het totale eiland, bestaand uit vergunningverlening en handhaving op het gebied van waterkwaliteit, -kwantiteit en freatisch grondwater.

Beheer waterkwantiteit

Het watersysteem op Ameland bestaat uit twee onafhankelijke watersystemen, in het westen het watersysteem Hollum-Ballum en in het oosten watersysteem Nes-Buren. In bijlage 2 (peilenkaart volgens peilbesluit) zijn deze watersystemen weergegeven. Op deze figuur staat alleen de watersystemen, omdat daar het peilbeheer is vastgelegd in een peilbesluit. Deze waterpeilen wijken enigszins af van de waterpeilen die in de werkelijkheid worden gehanteerd. De werkelijk gehanteerde waterpeilen staan op de kaart in bijlage 3 (peilenkaart werkelijke situatie). Deze afwijking is nader uitgelegd in paragraaf 4.4.

De watersystemen bestaan uit een aantal sloten met meerdere vaste en bedienbare stuwen en inlaatconstructies waarmee het Wetterskip het waterpeil stuurt. In situaties

met wateroverschot stroomt het water onder vrij verval, via een drietal spuiduikers naar de Waddenzee. Watersysteem Hollum-Ballum loost via de Skutehôn. Watersysteem Nes-Buren loost via de duikers bij de Slenk en de Spieringsloot, die in open verbinding met elkaar staan via de dijksloot. De 3 uitwateringsduikers zijn handbediend.

Aanvoer van water is niet mogelijk. Het water in de sloten is deels hemelwater en deels kwelwater vanuit de duinen. Door de hoogteligging van deze gebieden is er nauwelijks een kwelstroom onder de Waddenzeedijk, vanuit de Waddenzee naar het watersysteem. Andersom vindt er wel een lichte wegzijging plaats van grondwater vanuit het watersysteem naar de Waddenzee.

Oppervlaktewater binnen de bebouwde kom

In de dorpen lagen in het verleden meer sloten, onder andere langs wegen. In de loop van de tijd zijn deze verdwenen. In de nieuwbouwplannen van de afgelopen decennia zijn nieuwe sloten aangelegd en in enkele situaties een gescheiden rioleringsstelsel. In de overige delen van de dorpen infiltreert het hemelwater via tuinen en openbaar groen, en wordt water via het gemengde rioleringsstelsel naar de rioolwaterzuivering afgevoerd. Dit gemengde stelsel heeft op meerdere plaatsen rondom de dorpen een overstortlocatie in het watersysteem buiten de dorpen.

Overig "peilbeheer"

Op een tweetal plaatsen op Ameland stuurt het waterschap het waterpeil met behulp van een gemaaltje. Deze operationele taak is in 2011 overgenomen van de gemeente. De formele overdracht vindt in 2014 plaats.

- Bemaling van de Vleijen: Het zwemwater van de Vleijen wordt bemalen. In het kader van de overdracht van het onderhoud van wateren binnen de bebouwde kom, hebben waterschap en gemeente bekeken of het gemaaltje ook opgeheven kan worden. Dat is niet mogelijk, omdat daarvoor een peilverhoging in de plas nodig is, of een peilverlaging aan de benedenstroomse zijde. Door peilverhoging komen speeltoestellen en de beschoeiing onder water. Benedenstroomse peilverlaging is niet mogelijk, omdat daarmee dobbes droog komen te staan.
- Bemaling van de Katteplas: In de Katteplas, de plas ten noordwesten van Nes, wordt eveneens bemalen. Het gemaal is in het verleden noodzakelijk geworden, doordat voor de aanleg van kabels en leidingen sloten gedempt zijn. De daardoor ontstane lange verbinding met duikers van kleine diameter, was te lang om onder vrij verval te kunnen blijven lozen. Het bovenstroomse gebied - "de vlakte van Polet" - is een laagte ten opzichte van de omgeving. Dit zijn graslanden, in eigendom bij Staatsbosbeheer en in gebruik door particulieren. Deze graslanden worden begraasd door paarden. De directe omgeving van de Katteplas maakt deel uit van het Natura 2000 gebied. Voor dat gebied gelden onder andere verbeterdoelstellingen voor Natte Heide.

Waterveiligheid

Het Wetterskip beheert en onderhoudt de Primaire Waterkering (de Waddenzeedijk) aan de zuidzijde van Ameland. Aan de noordzijde beschermen duinen het eiland tegen het water van de Noordzee. Rijkswaterstaat onderhoudt deze zandige waterkering. In Figuur 3-2 staan de dijkkringen van Ameland op kaart aangegeven.

Dijkherstel Ameland

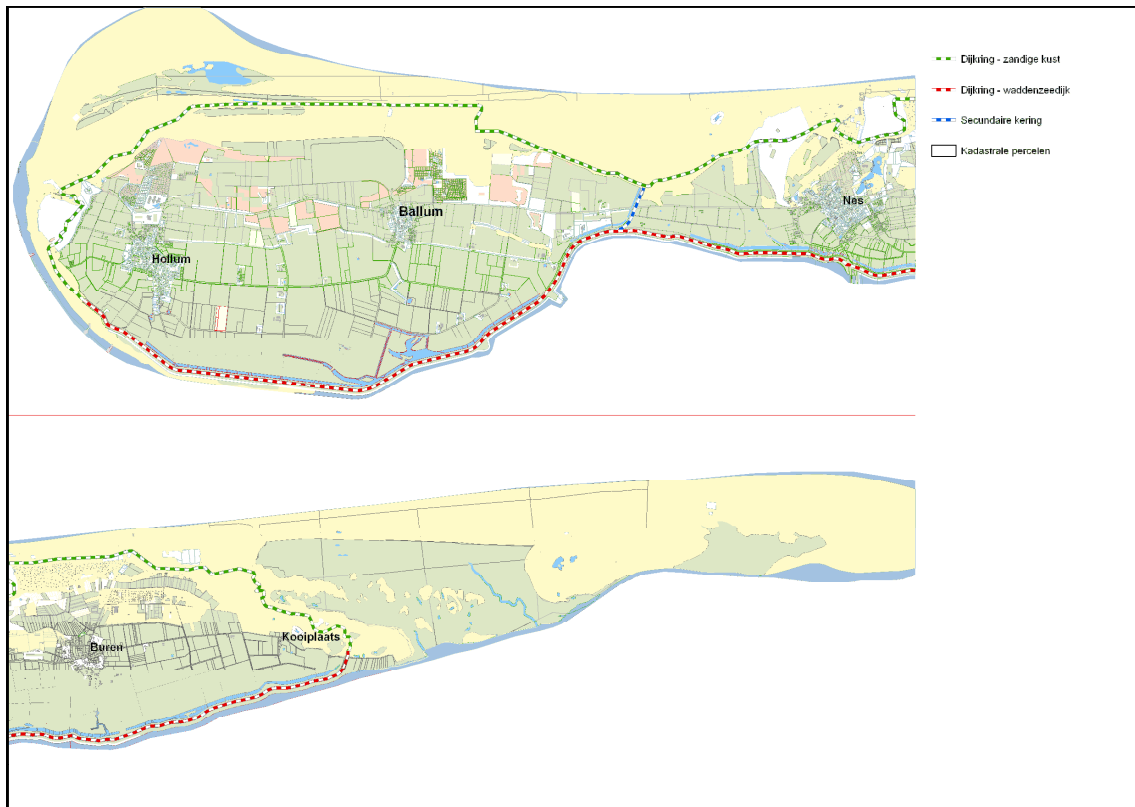
De Waddenzeedijk voldoet niet meer aan de veiligheidsnormen, waardoor verbetering noodzakelijk is. Voor het herstel van de dijk is geen ruimtebeslag nodig. Na diverse onderzoeken blijkt dat de dijkbekleding niet meer voldoet en dat deze verzaagd moet worden. Verbreding van het dijklichaam is daarbij niet nodig.

Daarnaast is er een probleem met piping. Piping betekent dat water uit de Waddenzee bij hoge waterstanden langzaam onder de dijk door kan sijpelen en zand mee kan nemen. Het onderliggende zandpakket van de dijk kan daardoor uitspoelen, wat de sterkte van de dijk kan ondermijnen. Het piping probleem wordt nog nader onderzocht in een aantal langlopende onderzoeken. De precieze noodzakelijke maatregelen blijken uit deze onderzoeken.

Het waterschap heeft de uitvoering gepland vanaf de zomer van 2014. De afronding van het werk aan de Waddenzeedijk is in 2018 gepland.

Zandige kering

Het westelijk en noordelijk deel van de primaire kering bestaat uit een aaneengesloten duinenrij, oftewel de zandige kering. Rijkswaterstaat voert de waterkeringstaak van de zandige kering op Ameland momenteel nog uit. Wetterskip Fryslân is voornemens om deze taak over te nemen.

Figuur 3-2: Dijkringen op Ameland

Waterkwaliteit en ecologie

Voor de waterkwaliteit in de watersystemen is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) de belangrijkste graadmeter. Het doel van de KRW is om de kwaliteit van het oppervlaktewater en het grondwater in de Europese Unie te beschermen en te verbeteren.

KRW waterlichamen

Op Ameland is een aantal watergangen aangewezen als "waterlichaam", in Figuur 3-3 met grijze lijnen aangegeven. Dit waterlichaam heeft de kwalificatie "Polder eilanden - zwak brakke wateren".

De noodzakelijke KRW maatregelen zijn op hoofdlijnen bepaald in 2007 en 2008 en nader uitgewerkt in het watergebiedsplan. Daarin is aangegeven dat er geen nadere verbrakking nodig is en mogelijk is. De belangrijkste reden is de landbouwfunctie die het watersysteem heeft. Aanvullende verbrakking is (te) nadelig voor de landbouw.

Voor de KRW volstaat het voor Ameland om de slenkencomplexen langs de dijk te verbreden met natuurvriendelijke oevers. Dit is mogelijk binnen de eigendommen van het waterschap. Het gaat dan met name om de slenken van de Lijesloot, Oosterwijdesloot, Langesloot/ Skutehôn en de Skipsloot/ Bargekop.

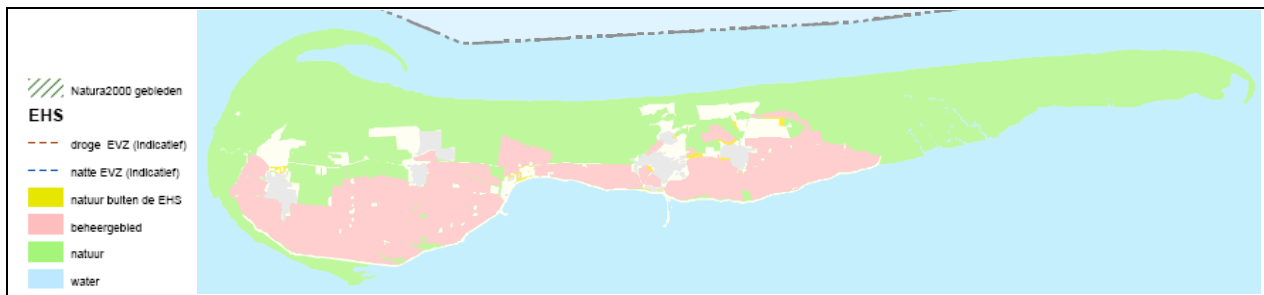
Figuur 3-3: Waterlichamen volgens de Europese Kaderrichtlijn Water

3.3 Gebiedspecifieke kenmerken

Landgebruik

Een groot deel van het eiland heeft de functie natuur en heeft hoge natuurwaarden. In Figuur 3-4 is te zien dat het grootste deel van Ameland een natuurfunctie heeft binnen de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De landbouwgebieden zijn beheergebied (primair landbouwgebied, maar met belangrijke natuurwaarden). Alleen de dorpen, recreatieparken en de bungalowparken vallen buiten de begrenzing van de EHS.

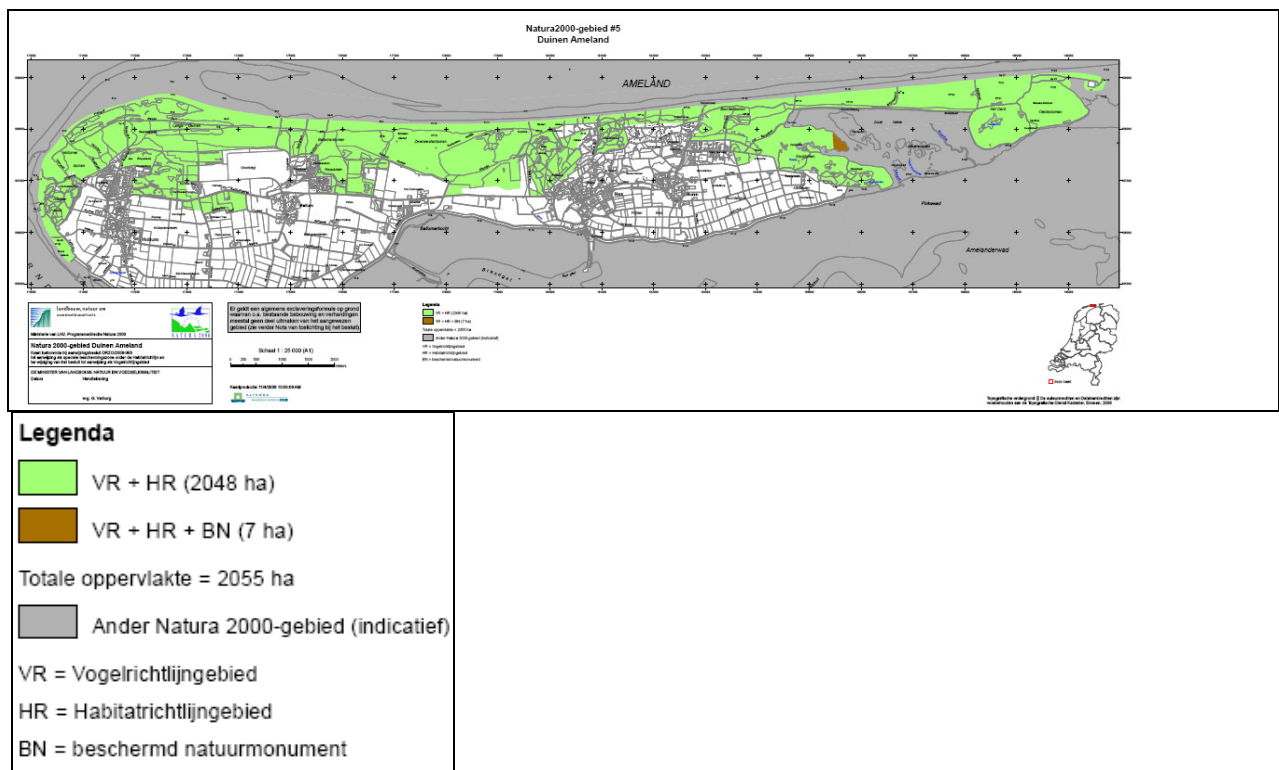
Toch is de natuurfunctie duidelijk niet de enige functie die op dit eiland van belang is. Naast de landbouwfunctie bepalen cultuurhistorie, landschap, recreatie en wonen eveneens in belangrijke mate hoe het eiland ingericht is en beheerd moet worden.

Figuur 3-4: Ecologische hoofdstructuur op Ameland

Natura 2000

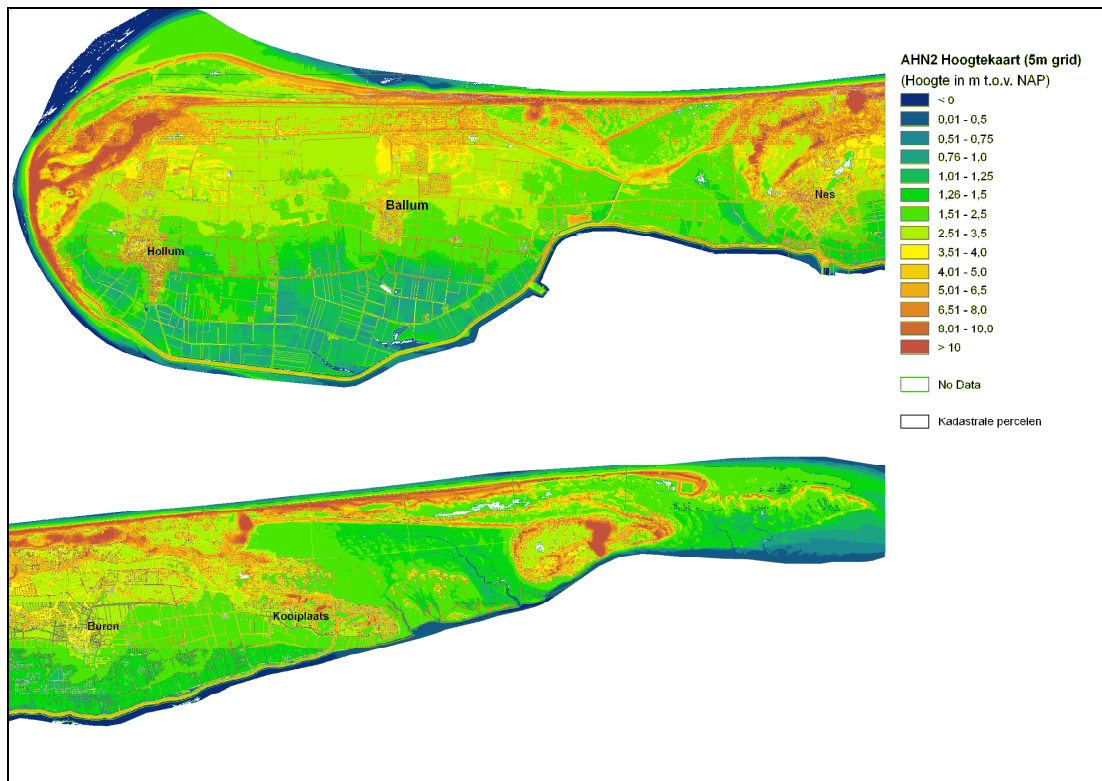
De duinen van Ameland zijn aangewezen als Natura 2000 gebied. In Figuur 3-5 staat de begrenzing aangegeven.

Figuur 3-5: Begrenzing Natura 2000 Duinen van Ameland

Maaiveldhoogte

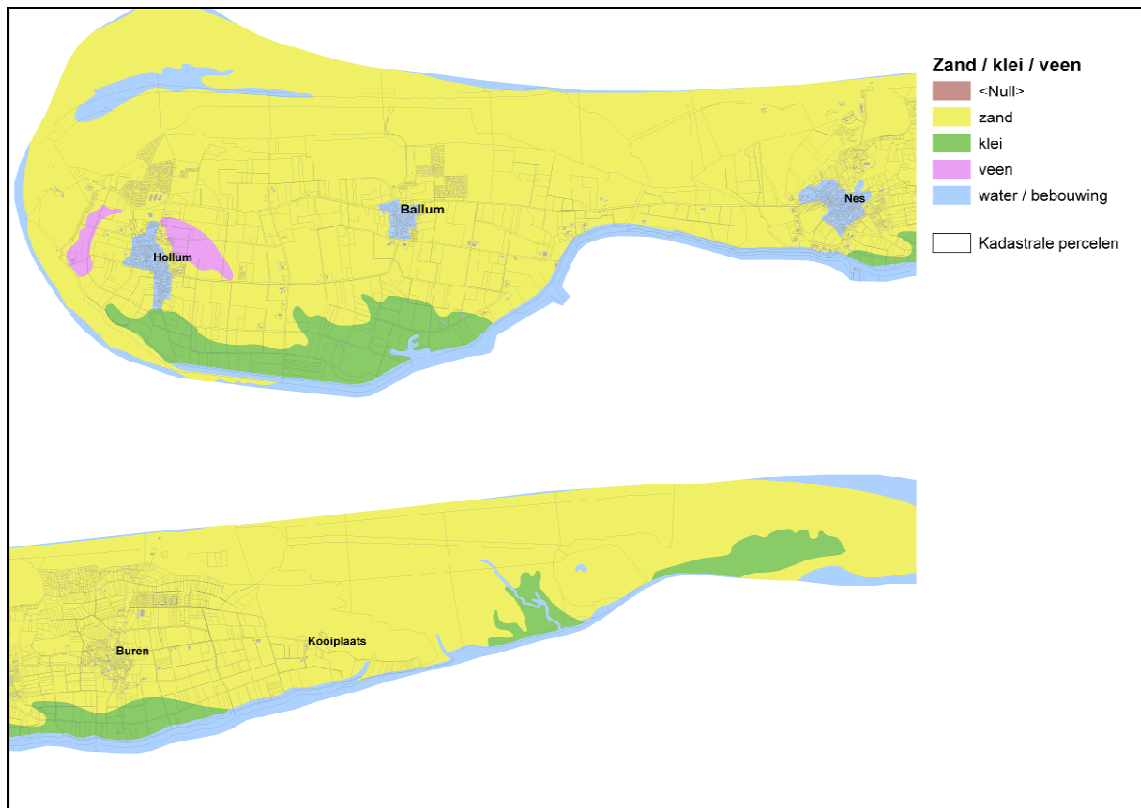
Op het eiland bevinden zich relatief weinig hoge duinen, tot boven de 10 meter boven NAP. Aan de noord- en westzijde van het eiland is het duingebied begrensd door brede stranden. Aan de oostzijde loopt het duincomplex uit in slenken en het kweldergebied (Nieuwlandsrijd), nog een duincomplex (Oerdduinen) en de Hon. Aan de zuidzijde, deels beginnend in de binnenduintrand, zijn de dorpen gebouwd. Het gebied rondom de dorpen en ten zuiden ervan is bedijkt en ingepolderd. De hoogteligging in de gebieden rond de dorpen is ongeveer 2 meter boven NAP en loopt naar de dijk in het zuiden af naar ongeveer een meter boven NAP, met lage uitschieters tot 0,5 meter boven NAP. De hoogtekaart is opgenomen in Figuur 3-6.

Figuur 3-6: Hoogtekaart Ameland

Bodemopbouw

Een vereenvoudigde bodemkaart is te zien in Figuur 3-7. De landbouwgebieden bestaan hoofdzakelijk uit zandgronden, met langs de dijk smalle stroken met een kleiondergrond. Nabij Hollum is een deelgebied ("De Meer") met een veenondergrond. In het watergebiedsplan en vooral de watersysteemanalyse van Ameland is een uitgebreide beschrijving opgenomen van de diepere ondergrond en van de grondwaterhydrologie. Voor het peilbesluit is deze beschrijving minder van belang.

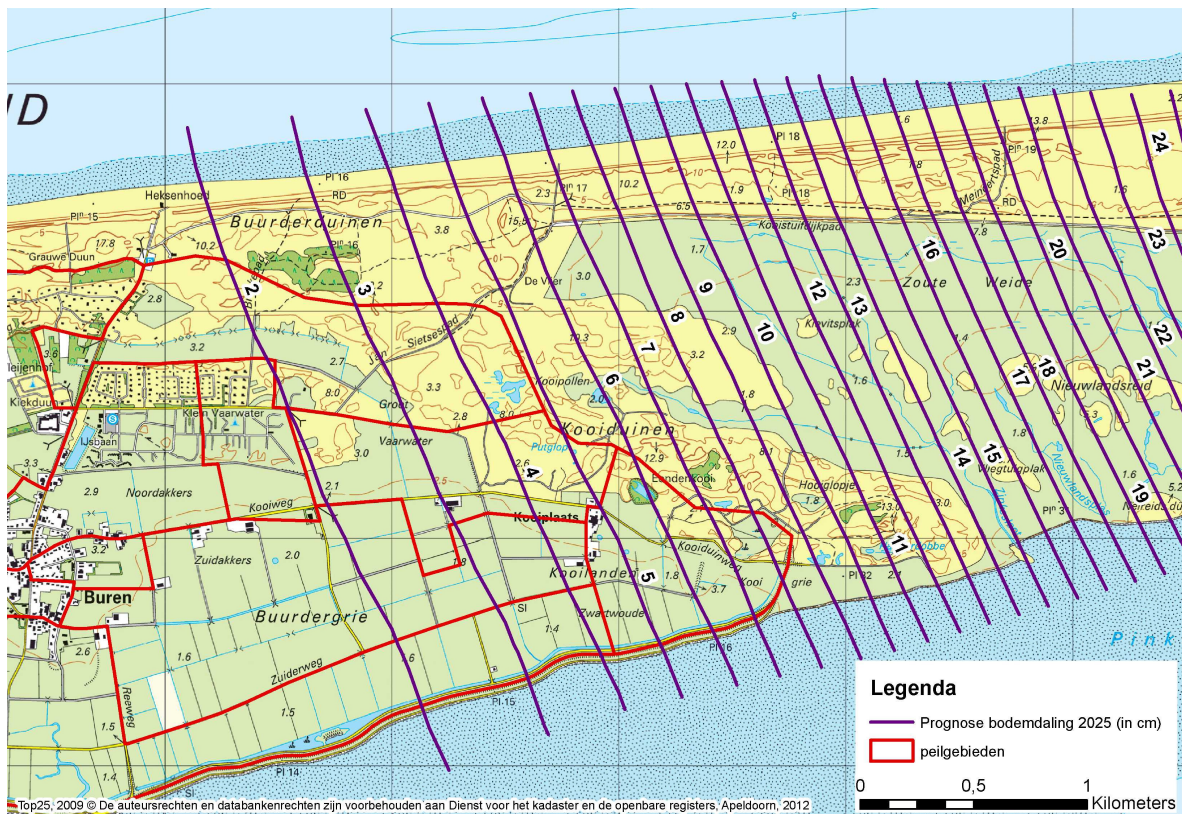

Figuur 3-7: Vereenvoudigde bodemkaart Ameland

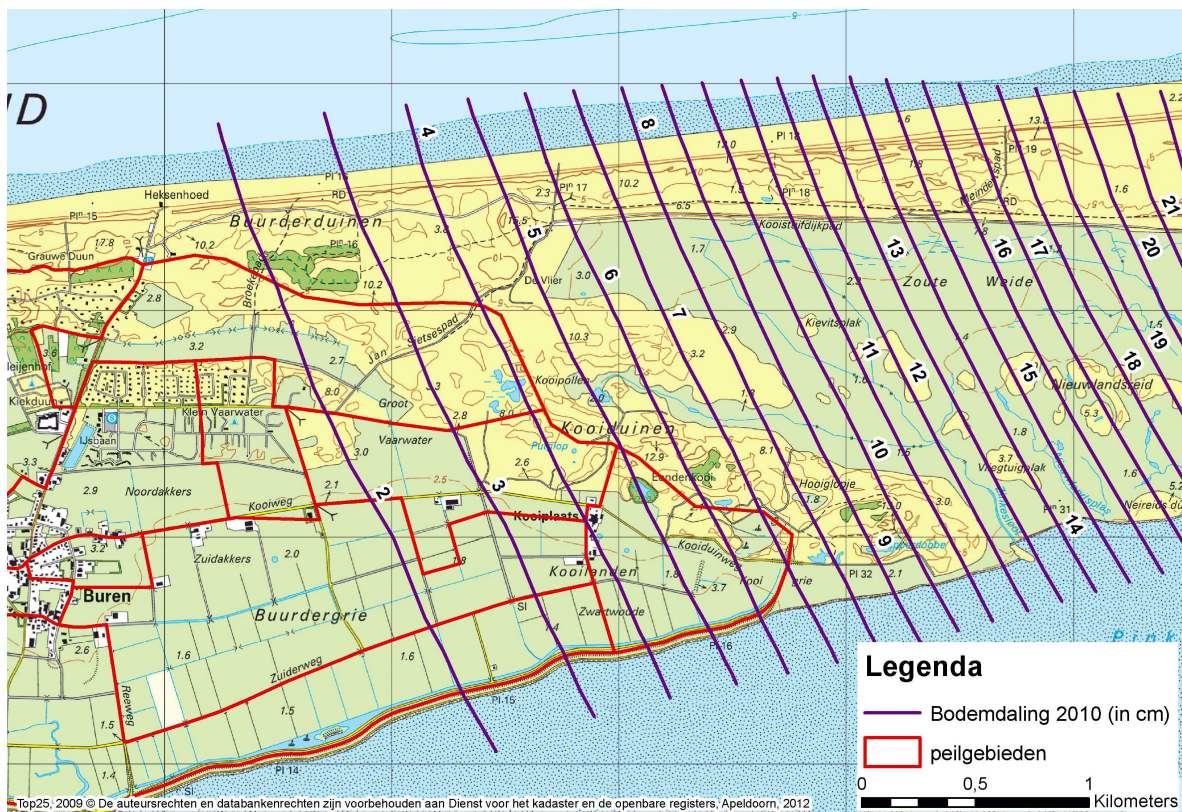
Maaiveldddaling en bodemdaling

Gezien het kleine areaal veenondergrond vindt er op Ameland nauwelijks maaiveldddaling door veenoxidatie plaats. Wel vindt bodemdaling als gevolg van gaswinning plaats, aan de oostkant van het eiland. Dit is een proces dat al gaande is vanaf 1986. Onlangs is besloten meer gas te winnen op Ameland. In september 2011 heeft de NAM de nieuwste bodemdalingprognoses gepresenteerd. Deze staan weergegeven in Figuur 3-8. Het grootste deel van deze daling heeft al plaatsgevonden. In Figuur 3-9 staat de bodemdaling aangegeven die tussen 1986 en 2010 is opgetreden.

Het waterschap past de waterpeilen aan naar de opgetreden bodemdaling. Gezien de werkelijk opgetreden maaiveldddaling moet om die reden het zomer- en winterpeil in het meest oostelijke peilvak van het eiland omlaag moeten worden bijgesteld. De huidige (vaste) stuw kan dat niet verwezenlijken, vandaar dat het waterschap een nieuwe stuw moet plaatsen.

Figuur 3-8: Bodemdalingsprognoses voor de periode 1986 (start gaswinning) tot 2025

Figuur 3-9: Werkelijk opgetreden bodemdaling in de periode 1986 (start gaswinning) tot en met 2010

4 WAT WORDT HET PEIL?

Wetterskip Fryslân heeft zijn visie op peilbeheer vastgelegd in de Richtlijn Peilbeheer (Wetterskip Fryslân, 2012). Belangrijke afweging ten aanzien van het aanpassen van het peil is het verbeteren van functiebediening (landbouw en natuur). Waar de functiebediening kan worden verbeterd is onderzocht in het watergebiedsplan, het zogenaamde Gewenst Peilbeheer.

In dit peilbesluit worden de wijzigingen die zijn voorgesteld in het Gewenst Peilbeheer formeel vastgesteld. Naast deze wijzigingen omvat dit peilbesluit ook eventuele correctie van fouten en onvolkomenheden in het vigerende peilbesluit.

Tekenteknisch is de peilenkaart voor de toekomstige situatie afgestemd op de ontwatering en hoogteligging van het gebied. Hierdoor kunnen verschillen ontstaan met de kaart van het vigerend peilbesluit, dit is alleen een verschil op de kaart en niet in het veld.

Het peilbesluit Ameland is dus voor het overgrote deel een correctieve herziening van het vigerende peilbesluit: in het overgrote deel van de watersystemen op Ameland veranderen de waterpeilen niet. Ze worden alleen op een juiste manier vastgelegd in het peilbesluit. Op enkele locaties is een daadwerkelijke aanpassing van het waterpeil meegenomen.

Dit peilbesluit is gebiedsdekkend, zodat alle bestaande peilbesluiten binnen de grenzen van dit peilbesluit worden vervangen door onderhavig peilbesluit.

Met dit peilbesluit komt de volgende vigerende peilbesluit voor dit gebied te vervallen:

- Peilbesluit Ameland, op 7 november 1996 vastgesteld door het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân.

4.1 Gewenst peilbeheer

Om inzicht te krijgen in het Gewenst peilbeheer is in het Watergebiedsplan onderzocht of de grondwaterstanden goed zijn afgestemd op het bestaande landgebruik en of het peilbeheer moet worden aangepast. Daarbij is zo goed mogelijk rekening gehouden met de verschillende belangen van landbouw en natuur. De belangen van de overige gebruikersfuncties, zoals die van bebouwing en infrastructuur zijn niet of in mindere mate onderzocht. Ook beperkt het vaststellen van het Gewenst peilbeheer zich tot het landelijk gebied. In het peilbesluit worden de effecten van de peilwijzigingen op de belangen van de andere gebruikersfuncties van zowel het landelijk als het stedelijk gebied onderzocht.

De conclusies uit het Watergebiedsplan zijn in paragraaf 4.2 en 4.3 weergegeven.

4.2 Doelrealisatie landbouw en natuur

Voor de situatie onder normale omstandigheden is onderzocht of de grondwaterstanden goed zijn afgestemd op het bestaande grondgebruik. Er is onderscheid gemaakt in landbouw en natuur. Voor landbouw is sprake van een knelpunt als de doelrealisatie kleiner is dan 70%. De grondwaterstanden wijken dan te veel af van de optimale grondwaterstanden voor gewasproductie. Voor natuur wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke doelrealisatie. Als de maximale doelrealisatie niet wordt gehaald, wordt onderzocht of haalbare en betaalbare verbetermaatregelen mogelijk zijn, waaronder mogelijke peilwijzigingen. Op deze manier wordt het Gewenste peilbeheer bepaald dat de basis is voor het nieuwe peilbesluit.

In het Watergebiedsplan van Ameland heeft geen bepaling van de doelrealisatie plaatsgevonden, maar een drooglegginganalyse. Als 90% van het peilvak voldoet aan de gewenste drooglegging, dan is het waterpeil op een gewenst niveau. De watersystemen Hollum-Ballum en Nes-Buren hebben een ondergrond van leemarm en zwak lemig fijn zand. Over het algemeen hanteert het Wetterskip voor grasland op zandgronden een drooglegging van ongeveer 60 tot 80 cm beneden maaiveld, bij zomerpeil.

Voor situaties waar verdroginggevoelige natuur grenst aan een landbouwgebied, zoals in de watersystemen Hollum-Ballum en Nes-Buren, hebben Wetterskip en Provincie in het Waterhuishoudingsplan en Waterbeheerplan aanvullend beleid geformuleerd. Dat beleid komt erop neer dat als het voor het natuurgebied van groot belang is om grondwaterstanden te verhogen, de omringende gebieden een grondwaterstandsstijging moeten accepteren tot grondwatertrap II* (jaarlijks ligt gemiddeld het hoogste grondwaterniveau tussen de 25 en 40 cm beneden maaiveld. En gemiddeld ligt de laagste grondwaterstand tussen de 50 en 80 cm beneden maaiveld). Voor Ameland heeft dit beleid niet tot aanvullende peilveranderingen geleid. In het peilbesluit Ameland zijn geen peilverhogingen in het landbouwgebied meegenomen om de natuurdoelen in het aangrenzend gebied te bedienen.

Dat de watersystemen Hollum-Ballum en Nes-Buren beheersgebied zijn met een nevenfunctie "natuur", kan een reden zijn voor het Wetterskip en de Provincie om te besluiten niet aan de droogleggingnormen te voldoen als dat noodzakelijk is om EHS- en natura 2000 doelstellingen te halen. Ook in de rest van de watersystemen kunnen, als het vanwege weidevogelbeheer nodig is, op vrijwillige basis peilen worden verhoogd, als andere belangen (bebouwing, recreatie) niet nadelig worden beïnvloed. In het peilbesluit Ameland zijn geen peilverhogingen meegenomen met als doel de weidevogelstand beter te bedienen. Wel is dit mede de verklaring voor het accepteren van kleine deelgebieden met relatief weinig drooglegging.

In het kader van de Watersysteemanalyse Ameland, het Watergebiedsplan en het beheerplan Natura 2000 is aan de hand van GxG-kaarten en expert judgement onderzocht of de lokale hydrologie de juiste randvoorwaarden levert voor de door de Provincie vastgestelde natuurdoeltypen en de in het Beheerplan Natura 2000 aangewezen habitattypen. In deze plannen is beschreven waar zich mogelijk knelpunten en verbeteringsmogelijkheden bevinden.

4.3 Knelpunten

Drooglegginganalyse

Hellend gebied, met veel variatie in hoogteligging

In de bijlagen 2 en 3 staan de peilen volgens het vigerende peilbesluit, en de werkelijk gehanteerde waterpeilen. In bijlage 4 zijn de droogleggingkaarten opgenomen, bij winterpeil en zomerpeil. Binnen de watersystemen van Ameland bestaan veel verschillen in drooglegging, zelfs binnen peilvakken. In het grootste peilvak aan de zuidkant van watersysteem Hollum-Ballum, waar de dijsloot binnen valt, zitten bijvoorbeeld percelen met een drooglegging van ongeveer 50 cm in de winter en nog minder in de zomer (met name daar waar voorheen slenkensystemen liepen en in de Ballumermieden). Maar in hetzelfde peilvak, ten zuiden van Hollum en ten zuiden van de Zuidergrieweg, is de drooglegging zelfs in de zomer rond de 1 meter. De overige – veelal kleinere – peilvakken laten dezelfde variatie zien.

Gesteld kan worden dat de huidige situatie een compromis is tussen grote en kleine drooglegging. De gemiddelde drooglegging in de winterperiode valt binnen de norm van 60 - 80 cm beneden maaiveld. Een verbetering op perceelsniveau, door waterpeilen omhoog of omlaag bij te stellen met extra peilvakken, is beperkt mogelijk. Met name het zomerpeil is in grote delen van de twee watersystemen relatief hoog. De drooglegging is op veel plaatsen minder dan 50 cm beneden maaiveld.

Natuur / binnenduinrand

De belangrijkste gebieden waar een duidelijke relatie ligt met grond- en oppervlaktewaterbeheer en verdroging van de natuur in de binnenduinrand zijn:

- het noordelijke deel van het huisjesterrein Boomhiemke, nabij Jan Roepeheide (west);
- de landbouwenclave ten oosten van Jan Roepeheide-oost;
- de randzone binnenduinrand ten noorden van het vliegveld;
- Roosduinen-oost;
- het slenkensysteem Noordkeeg;
- de Katteplas.

Alleen in de Noordkeeg is het mogelijk met peilverhoging de natuurdoelen beter te bedienen, zonder andere functies en belangen in en rondom dit deelgebied negatief te beïnvloeden. Voor de andere deelgebieden is de huidige situatie het maximaal haalbare bij de huidige functiebegrenzing.

Peilbeheer in de praktijk

Streefpeilen

De waterpeilen op Ameland zijn streefpeilen. Op Ameland wordt het water in de huidige situatie op peil gehouden door vaste en enkele beweegbare stuwen. Wateraanvoer is niet mogelijk. Het waterschap is voor het peilbeheer afhankelijk van de neerslag die op het eiland valt en kan daar in beperkte mate in sturen, met enkele beweegbare stuwen. Het waterschap gaat daarom met het instellen van zomer- en winterpeil flexibel om:

- In de winter, zeker in februari, hanteert het waterschap het laagst mogelijke winterpeil, ten behoeve van de landbouw. De grondwaterstanden worden daardoor tijdelijk voldoende omlaag gebracht om het land te bewerken;
- In het voorjaar - na februari - en in de zomer probeert het waterschap juist water vast te houden, als voorraad voor droge tijden. Het waterschap houdt het waterpeil actief hoger, voor zover dat mogelijk is met beweegbare stuwen, en voor zover niet (teveel) wateroverlast wordt veroorzaakt voor de laagste gebiedsdelen. Bij het waterschap zijn weinig klachten bekend over het gehanteerde waterpeil onder normale omstandigheden. Deze tijdelijke peilverhogingen dragen bij aan het zuinig omgaan met gebiedseigen water en het tegengaan van verdroging. Het vasthouden van water ten behoeve van droge tijden is slechts beperkt mogelijk. Gevolg is dat in droge tijden de (grond)waterpeilen uitzakken. De drooglegging is in droge tijden daarom groter dan de droogleggingkaarten suggereren;
- In natte zomers is het zomerpeil op enkele plekken te hoog. Op dat moment houdt het waterschap niet standvastig vast aan het zomerpeil. Afhankelijk van de situatie kan worden besloten om het peil eerder te verlagen naar het winterpeil.
- Om het uitzakken van (grond)water te beperken is in het watergebedsplan de formele mogelijkheid opgenomen om het water op te stuwen in perioden voorafgaand aan droge perioden (bijvoorbeeld in het voorjaar).

Ook in de binnenduinrand is de werkelijke situatie anders dan dat de peilenkaarten in bijlage 2 en 3 (peilbesluit en werkelijk gehanteerd) suggereren. Het maaiveld in de binnenduinrand is hellend. Vaste stuwen houden het water zoveel mogelijk vast. De

duikers die daar bovenstrooms gelegen zijn, liggen veelal hoger. Dat is op de peilenkaart niet goed terug te zien. De drooglegging in de binnenduinrand is dan ook veelal kleiner dan dat droogleggingkaarten suggereren. Overigens staan de meeste van deze sloten in de zomer droog.

Knelpunten in het waterbeheer

Naast de grondwaterstanden is in het kader van het watergebiedsplan voor de normale omstandigheden ook onderzocht of het watersysteem goed functioneert. Om de geconstateerde knelpunten in het waterbeheer op te lossen zijn in het watergebiedsplan verbetermaatregelen opgenomen. Deze gaan niet gepaard met peilveranderingen.

4.4 Peilvoorstellen

Het gewenste peilbeheer dat voor de watersystemen op Ameland is vastgesteld in het watergebiedsplan Ameland komt voor het overgrote deel overeen met het huidige peilbeheer. De functies in het gebied worden met de huidige peilen goed genoeg bediend. Er worden slechts enkele aanpassingen voorgesteld.

Het peilbesluit neemt de gewenste peilen uit het watergebiedsplan over. De peilbesluitkaart komt voor het overgrote deel overeen met het huidige peilbeheer, maar wijkt wel af van het vigerende peilbesluit. Het nieuwe peilbesluit is derhalve grotendeels een correctieve herziening van het vigerende peilbesluit.

De waterpeilen zoals het waterschap die al jaren hanteert, wijken in enkele peilgebieden af van het peilbesluit. Dat heeft de volgende oorzaken:

1. Ten tijde van het opstellen van het vigerende peilbesluit zijn geen waterpeilen ingemeten. Daardoor zijn onbewust licht afwijkende waterpeilen vastgelegd;
2. In de binnenduinrand liggen in de hoofdwatergangen en overige sloten duikers op hoogte. Deze duikers stuwen het water hoger op dan de stuwen die in de sloten staan. In het verleden is daar in het vigerende peilbesluit geen rekening mee gehouden, waardoor veel peilvakken een te laag peil suggereren (stuwpeil i.p.v. hoogte duiker).
3. Enkele peilwijzigingen vanuit de Ruilverkaveling met Administratief Karakter Ameland (RAK, gestart in 1996, en tot uitvoering gekomen in de jaren 2003-2004). De belangrijkste voorbeelden zijn de Noordkeeg en De Meer ten oosten van Hollum. Deze projecten zijn wel uitgevoerd, maar niet vastgelegd in een peilbesluit. De peilwijziging in de Noordkeeg heeft niet tot knelpunten geleid, en kan om die reden worden vastgesteld. De peilwijziging in De Meer heeft wel overlast met zich meegebracht voor landbouwpercelen. Voor dit knelpunt zijn verbetermaatregelen opgenomen in het watergebiedsplan.

De kaarten met de peilen van het vigerende peilbesluit, en met de werkelijk gehanteerde waterpeilen staan in bijlage 2 en 3.

Peilwijzigingen

Het waterschap voert in dit peilbesluit de volgende peilwijzigingen door ten opzichte van het oude peilbesluit:

- De peilwijzigingen vanuit de RAK worden doorgevoerd in het peilbesluit (De Meer te Hollum en de Noordkeeg te Nes).
- Meer peilvakken die gestuwd worden door peilregulerende duikers zijn gespecificeerd en vertaald in peilvakken.
- De hoofdwatergang is in het najaar van 2013 vergraven tot een slenk. Ook zijn enkele drempels aangelegd in de hoofdwatergang, om het waterpeil getrap te kunnen

vasthouden en afvoeren naar de Slenk ten zuiden van de Verbindingsweg. De waterpeilen in de sloten op en aangrenzend aan het landbouwgebied zijn niet veranderd ten opzichte van de huidige situatie. Wel bleek de huidige situatie niet goed in het peilbesluit te staan. De nieuwe situatie van de Noordkeeg en de werkelijke situatie van de omliggende sloten in het landbouwgebied zijn vastgelegd in dit peilbesluit.

- Door relatief eenvoudige maatregelen, met weinig invloed op de omgeving, is het mogelijk om de camping aan de Smitteweg te Ballum op een lager waterpeil te zetten.
- Het meest oostelijke peilvak van de polder Nes-Buren heeft te kampen met enige bodemdaling door gaswinning aan de oostkant van Ameland. Door het waterpeil naar beneden aan te passen, wordt deze bodemdaling voldoende gecompenseerd, en blijft de drooglegging op orde. Het zomer- en winterpeil wordt met 5 centimeter naar beneden bijgesteld. Daarmee is de werkelijk opgetreden bodemdaling (meting 2010, Figuur 3-9), en de nog te verwachten bodemdaling (tot 2025, Figuur 3-8) voldoende gecompenseerd.

Peilbesluitkaart

De nieuwe peilbesluitkaart, behorend bij dit peilbesluit, staat in bijlage 5. Alle peilvakken waarvoor het waterpeil wijzigt ten opzichte van het vigerende peilbesluit, zijn weergegeven in de tabel van bijlage 1. Per peilgebied, waar een peilwijziging optreedt, wordt beschreven welke peilverandering wordt doorgevoerd.

Een uitgebreide onderbouwing van de peilwijzigingen is beschreven in het Watergebiedsplan.

Mogelijke toekomstige peilwijzigingen

De nieuwe uitwateringsduiker in de Ballumerbocht biedt kansen om lokaal het peil structureel te verlagen in de Ballumermieden. Zodra er zicht komt op de uitvoeringsdatum, start het waterschap lokaal een gebiedsproces op om te komen tot een verbeterde drooglegging voor de laagste gebiedsdelen. Deze mogelijke toekomstige peilverlaging maakt geen deel uit van dit peilbesluit.

Gebiedsdekking

Dit peilbesluit is gebiedsdekkend, zodat alle bestaande peilbesluiten binnen de grenzen van dit peilbesluit worden vervangen door onderhavig peilbesluit.

4.5 Bandbreedte vast gelegde peilen

Het waterschap legt in dit peilbesluit de mogelijkheid vast om een bandbreedte in het peilbeheer te hanteren. Daarmee formaliseert het waterschap de noodzakelijke flexibiliteit die nodig is voor peilbeheer op een eiland, zonder aanvoermogelijkheden:

- het vastleggen van de waterpeilen als zijnde streefpeil in verband met het ontbreken van wateraanvoermogelijkheden.
- het verhogen van het waterpeil (vooral) in het voorjaar, om het uitzakken van waterpeilen in droge tijden zoveel mogelijk te beperken. Dit fenomeen is al vele jaren onderdeel van het dagelijks peilbeheer. Het waterschap voert dit uit in nauw overleg met agrariërs en andere belanghebbenden die direct te maken hebben met de verhoogde waterpeilen.
- het laag houden van het winterpeil tot minimaal eind februari om de berijdbaarheid van de percelen te vergroten in het vroege voorjaar.

Boven- en ondergrenzen

Het waterschap legt geen harde ondergrens vast naast de streefpeilen. Voor de ondergrens is het waterschap teveel afhankelijk van de weersomstandigheden. Het waterschap heeft geen mogelijkheden om in droge perioden het uitzakken van het waterpeil te beïnvloeden.

Ook legt het waterschap geen harde bovengrens vast op de peilenkaart. De streefpeilen worden gehanteerd maar dit wel afhankelijk van de weersomstandigheden en – vooruitzichten. Om het waterbeheer optimaal te kunnen sturen, en maximaal het uitzakken in droge tijden te voorkomen, heeft het waterschap de vrijheid nodig om op basis van de weersomstandigheden en -vooruitzichten de waterpeilen in meer of mindere mate te kunnen opstuwen. Deze benodigde flexibiliteit aan het peilbeheer is beperkt tot maximaal 20 cm boven streefpeil. Hoger is veelal technisch niet mogelijk met de stuwen, en ook is bij een nadere peilverhoging de kans op wateroverlast te groot.

5 EFFECTEN VAN DE PEILWIJZIGINGEN

De peilwijzigingen, zoals deze in het vorige hoofdstuk beschreven zijn, brengt een aantal effecten met zich mee. In dit hoofdstuk worden de mogelijke effecten op de waterhuishouding (paragraaf 5.1) en de gebruiksfuncties (paragraaf 5.2) in beeld gebracht.

5.1 Effecten op het watersysteem

In dit peilbesluit gaat het voor het overgrote deel om het vastleggen van de huidige werkelijke peilsituatie. Er worden dan ook geen negatieve gevolgen verwacht. Daar waar wel wijzigingen zijn voorzien gaat het om kleine gebieden met slechts lokale gevolgen. Een voorbeeld hiervan is de peilverlaging bij de camping aan de Smitteweg van 45 (WP) en 60 cm (ZP), in een kort stuk sloot aan de achterzijde van de camping. Doel hiervan is het oplossen van de wateroverlast van de camping, door de drooglegging en de ontwateringdiepte voldoende te vergroten. Naast het andere aanliggende perceel (grasland) is er geen andere functie of belang betrokken.

In het watergebiedsplan Ameland zijn de mogelijkheden aangegeven om met peilverhogingen in het landbouwgebied tegen de binnenduinrand aan de verdroging voor de natuur te verminderen. Alleen in de Noordkeeg zijn er concrete mogelijkheden die geen invloed hebben op omliggende functies. Door functieverweving in de binnenduinrand zijn op andere locaties momenteel de mogelijkheden voor peiloptimalisaties beperkt, zowel voor de landbouw als de natuur.

Waterhuishouding

In dit peilbesluit worden huidige werkelijke peilen vastgelegd, en een aantal wijzigingen.

Het aantal peilvakken is enigszins toegenomen. Dit komt vooral doordat een aantal peilvakken in de binnenduinrand is toegevoegd. Dat zijn peilvakken die opgestuwd worden door "duikers op hoogte". Deze duikers lagen er al, maar ze zijn nu ook formeel opgenomen in het peilbesluit. Overigens zijn deze duikers op hoogte niet uitputtend. De binnenduinrand is hellend. Nagenoeg elke duiker ligt weer hoger dan de duiker benedenstrooms ervan. De belangrijkste zijn nu vertaald op de peilenkaart. In het daadwerkelijke peilbeheer leidt het niet tot een verzwaring voor het waterschap, omdat de peilen veelal zelfregulerend zijn.

De peilen die worden vastgesteld in dit peilbesluit hebben geen negatieve effecten op de kadestabiliteit.

Kunstwerken en watergangen

Voor de peilwijziging bij de camping aan de Smitteweg plaatst het waterschap een nieuwe vaste stuw.

In de Noordkeeg heeft Staatsbosbeheer de hoofdwatgang vergraven tot een slenk. Tevens is een aantal grond dammen aangelegd die het waterpeil opstuwen. Deze dammen zijn in eerste instantie bij wijze van proef aangelegd. Na goedkeuring van het peilbesluit kan de meest noordelijke grond dam worden geformaliseerd tot peil regulerend kunstwerk.

Voor de peilverlaging bij de Kooiplaats zal het waterschap controleren of de huidige stuw volstaat, en de sloten voldoende op diepte zijn.

Bergingscapaciteit

Het peilbeheer is geënt op de uitgangspunten van Waterbeheer 21^e eeuw: Vasthouden, bergen, afvoeren. In het watergebiedsplan zijn maatregelen uitgewerkt om het watersysteem aan de gebiedsnormen te laten voldoen. Door dit peilbesluit wordt het waterpeil en het waterbeheer beter op de verschillende functies van het plangebied afgestemd. Er vindt op het eiland geen afwenteling plaats.

De veerkracht van het watersysteem neemt juist toe door aanleg van extra berging én een betere benutting van de beschikbare waterberging door het vastleggen van flexibel peilbeheer in dit peilbesluit.

Duingebieden:

Er zijn geen maatregelen of peilveranderingen voorzien in de duingebieden en de binnenduinrand om het water extra vast te kunnen houden. De maatregelen daartoe zijn beperkt.

Watersystemen:

Aan het zomerpeil wordt een grotere marge toegekend ten behoeve van minder droogteschade en verzilting (bandbreedte). De uitwateringsduikers zorgen ervoor dat bij dreigende wateroverlast voldoende afvoercapaciteit ter beschikking staat. Althans, in combinatie met de dijkversterking op Ameland zal het waterschap een nieuwe uitwateringsduiker in de Ballumerbocht aanleggen om ook in de toekomst voldoende spui mogelijkheden te behouden.

Met de extra spui mogelijkheid, en de aanleg van extra waterberging wordt voldaan aan de landelijke norm voor wateroverlast, zoals is gebleken in de toetsing van de watersystemen aan de landelijke werknormen in 2006.

Peilbeheer en onderhoud

Het aantal peilvakken neemt weliswaar toe maar de beheerinspanning blijft gelijk. Voor een deel gaat het om bestaande peilvakken, waarvan het peil wordt bepaald door stuwend gelegde duikers. Die hebben geen peilbeheer nodig hebben en zijn dus zelfregulerend. De peilwijzigingen worden ingesteld met vaste stuwen of stuwconstructies.

Waterkwaliteit

Het peilbesluit gaat nauwelijks gepaard met peilwijzigingen. Ook de flexibiliteit in het peilbeheer is geen verandering ten opzichte van de huidige situatie. Het peilbesluit heeft dan ook geen invloed op de waterkwaliteit.

Fysisch-chemische waterkwaliteit

Uitspoeling fosfaat, stikstof en zware metalen

In dit peilbesluit gaat het voor het overgrote deel van de oppervlakte om vastlegging van de huidige werkelijke peilsituatie. Omdat er in de praktijk nauwelijks sprake is van peilverhogingen (alleen enigszins in de Noordkeeg) neemt de uitspoeling van fosfaat en stikstof ook niet toe. De grotere flexibiliteit in het peilbeheer is geen verandering ten opzichte van het huidige peilbeheer.

Verziltig

De twee peilverlagingen in peilvakken nabij de Waddenzeedijk, zullen in zeer lichte mate enige verziltig veroorzaken. Dit effect zal nauwelijks waarneembaar en verwaarloosbaar zijn.

Het hanteren van een ruimere marge in het peilbeheer, vooral in het voorjaar en in de zomer, zal in droge perioden een afname van de verziltig veroorzaken door het tijdelijk hogere waterpeil in de watersystemen. Overigens is dit geen wijziging ten opzichte van de huidige situatie.

Gebiedsvreemd water

Op Ameland is geen inlaat van gebiedsvreemd zoet water mogelijk. Gebiedseigen water wordt daarom zoveel mogelijk vastgehouden. 's Zomers zullen de waterpeilen onder invloed van verdamping en wegzijging, met name in de binnenduinrand, maar ook in de rest van de watersystemen, uitzakken.

Ecologische waterkwaliteit

Waterdiepte

De hoeveelheid diep en ondiep water ondergaat slechts in geringe mate verandering omdat het om het vastleggen van de huidige werkelijke peilsituatie gaat.

Barrières voor vis

Het aantal barrières blijft gelijk omdat het om het vastleggen van de huidige werkelijke peilsituatie gaat.

Lozingen en handhaving

Sporen met WVO-vergunning

In de peilvakken waarvoor een nieuw peil wordt ingesteld, is geen WVO vergunning verleend. Er zijn ook geen riooloverstorten in die peilvakken aanwezig.

Sporen met handhaving

In de peilvakken waarvoor een nieuw peil wordt ingesteld, zijn geen bevindingen van handhaving.

Gevallen van bodemverontreiniging

Op de signaleringskaart mogelijke bodemverontreinigingen zijn in het plangebied geen bodemverontreinigingen aangegeven.

5.2 Effecten op de gebruiksfuncties

Bebouwing en infrastructuur

In de 3 peilvakken waar in dit peilbesluit daadwerkelijk een peilverandering is opgenomen bevindt zich geen bebouwing of infrastructuur. Er is dan ook geen effect op bebouwing en infrastructuur.

Het effect van de peilverhoging in de Noordkeeg is nader onderzocht, met drainageberekeningen. Daaruit bleek dat de peilverhoging geen effect heeft op de grondwaterstand onder de Verbindingsweg. Dat wordt vooral veroorzaakt doordat het waterpeil in de hoofdwatgang benedenstrooms de nieuwe stuw, en in de bermsloot aan de zuidzijde van de Verbindingsweg, niet verandert.

Landbouw

Omdat het voor het overgrote deel gaat om het vastleggen van de huidige werkelijke peilsituatie zijn voor landbouw geen verslechtingen of verbeteringen te verwachten. Zoals in het watergebiedsplan Ameland nader is onderzocht, is er in het grootste deel van de polders geen reden om het waterpeil aan te passen. De effecten van de peilveranderingen zie er wel zijn, zijn als volgt:

- De peilverandering bij de Kooiplaats is een peilaanpassing na bodemdaling door gaswinning. Feitelijk wordt daar de droogleggingsituatie van voor de gaswinning hersteld.
- De peilverlaging bij de camping aan de Smitteweg heeft alleen in het perceel grenzend aan de sloot met peilverlaging effect. De huidige drooglegging van dat perceel is voldoende, maar niet ruim. Daarom zal een vergrote drooglegging niet als ongewenst worden ervaren.
- De peilverhoging in de Noordkeeg heeft geen effect op de landbouwpercelen westelijk van de Noordkeeg, omdat het waterpeil niet hoger is dan het waterpeil in de sloten rondom de landbouwpercelen. Ten zuiden van de Verbindingsweg heeft de peilverhoging ook geen effect. De bermsloot en de Slenk, waarin het waterpeil gelijk blijft, draineert het verhoogde grondwaterpeil van de Noordkeeg, waardoor ten zuiden ervan de grondwaterstand gelijk blijft. Deze conclusies zijn gebaseerd op drainageberekeningen, die in het kader van dit peilbesluit zijn uitgevoerd.

Natuur

De relatie tussen het peilbesluit en de functie natuur speelt vooral in de binnenduinrand. Door de functieverwevenheid in de binnenduinrand, en de relatieve scherpe overgang van de hogere duinen naar de gebieden ten zuiden ervan, via de binnenduinrand, is er op enkele locaties sprake van verdroging van de natuur.

In het kader van het watergebiedsplan Ameland, de watersysteemanalyse Ameland en het beheerplan Natura 2000 is onderzocht of het mogelijk en realistisch is om door aanpassingen in het waterbeheer de grondwaterstanden in de natuurgebieden voldoende te verhogen. Dat is alleen mogelijk gebleken in de Noordkeeg. Voor de Noordkeeg heeft dat uiteindelijk geleid tot een voorgestelde peilverhoging in dit peilbesluit. Om de natuurdoelen optimaal te bedienen zou een nog hoger waterpeil wenselijk zijn. Ter voorkoming van nadelige effecten op de omgeving is het voorgestelde waterpeil het maximum.

5.3 Overige effecten

Archeologische - en Cultuurhistorische waarden

Op Ameland is er vooral sprake van archeologische en cultuurhistorische waarden in en rondom de dorpen. Het kleine aantal peilwijzigingen heeft geen effect op deze waarden.

Recreatie

Er zijn geen peilveranderingen voorzien in en rondom de recreatieparken. Ook de overige recreatievoorzieningen ondervinden geen effect van de voorgestelde peilveranderingen. Alleen voor de camping aan de Smitteweg te Ballum is een peilverlaging gewenst. Die is meegenomen in het peilbesluit.

Flora en Fauna

Bij de uitvoer van de maatregelen wordt gewerkt volgens de gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen.

6 TOETSING AAN BELEID EN REGELGEVING

Het peilbesluit voldoet aan het Europese en nationaal beleid t.a.v. de:

- Natura 2000: Een groot deel van Ameland is aangewezen als Natura 2000 gebied. De peilwijzigingen zijn niet strijdig met Natura 2000 omdat er nergens in de praktijk verlaging van de waterpeilen in of nabij Natura 2000 plaatsvindt. Een toename van verdroging is dan ook niet aan de orde. De peilwijzigingen in de Noordkeeg hebben juist tot een (geringe) bijdrage aan N2000 instandhoudingdoelen geleid.
- WB 21: Dit peilbesluit past ook in de uitgangspunten van WB 21; vasthouden, bergen, afvoeren. De huidige werkelijke situatie wordt vastgelegd, er treden geen verslechtingen in de waterhuishouding op en er is geen sprake van afwenteling.
- KRW: De in dit peilbesluit vastgestelde peilwijzigingen hebben geen negatieve invloed op de te behalen KRW-doelen.
- Flora- en Faunawet: De inrichtingsmaatregelen worden uitgevoerd volgens de gedragscode Flora- en Faunawet.
- MER: Er is geen MER nodig voor de uitvoering van dit peilbesluit en het watergebiedsplan.

Het peilbesluit past in het provinciale, gemeentelijk en waterschapsbeleid t.a.v.:

- Het Provinciaal Waterhuishoudingplan: De grond- en oppervlaktewaterpeilen zijn afgestemd op de functies van het gebied.
- Het Waterbeheerplan: Voor ieder peilvak is een peil vastgelegd dat overeenkomt met de situatie in het veld.

7 CONCLUSIE

Uit de toelichting van het peilbesluit Ameland blijkt dat de waterhuishouding goed op de verschillende functies is afgestemd. Dit peilbesluit past binnen de kaders van het watergebiedsplan Ameland, vastgesteld op 15 oktober 2013. De peilwijzigingen passen derhalve in het geldende beleid van de Provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân en het landelijk beleid en regelgeving.

Met dit peilbesluit is het waterpeil en het waterbeheer goed op de verschillende functies in de polders van Ameland afgestemd.

Bijlage 1 Tabel met peilen van alle peilgebieden

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het peilenvoorstel voor alle peilvakken in het plangebied waarvoor dit peilbesluit geldt. De kolom 'Toekomstig peil' geeft het peil dat wordt voorgesteld in dit peilbesluit. In de laatste is aangegeven hoe het peil verandert ten opzichte van het vorige peilbesluit. Tevens is in deze kolom aangegeven of het gaat om een peilaanpassing dan wel een peilverlaging.

De grijs gearceerde peilvakken, daar is daadwerkelijk een verandering in het peilbeheer voorzien in dit peilbesluit.

Peilvakcode	Oude aanduiding	Peil volgens peilbesluit (m NAP)	Toekomstig peil (m NAP)	Toelichting
Al_1	GPG-F4963	VP +1,85	VP +1,85	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_2	GPG-F4964	ZP +1,70 WP +1,40	ZP +1,70 WP +1,40	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_3	GPG-F5011	ZP +1,44 WP +1,10	ZP +1,44 WP +1,10	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_4	GPG-F4965	ZP +1,05 WP +0,65	ZP +1,05 WP +0,65	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_5	GPG-F4962	ZP +0,75 WP +0,45	ZP +0,70 WP +0,45	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_6	GPG-F4968	ZP +0,90 WP +0,60	ZP +0,90 WP +0,60	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_7	GPG-F4967	ZP +0,56 WP +0,40	ZP +0,56 WP +0,40	Vastlegging huidige situatie, peilwijziging vanuit de RAK Ameland
Al_8	GPG-F4970	ZP +1,84 WP +1,44	ZP +1,84 WP +1,44	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd

Peilvakcode	Oude aanduiding	Peil volgens peilbesluit (m NAP)	Toekomstig peil (m NAP)	Toelichting
Al_9	GPG-F4969	ZP +1,00 WP +0,75	ZP +1,00 WP +0,75	Vastlegging huidig praktijkpeil, peilwijziging vanuit de RAK Ameland
Al_10	GPG-F4969	ZP +1,00 WP +0,75	ZP +1,00 WP +0,80	Vastlegging huidig praktijkpeil, peilwijziging vanuit de RAK Ameland
Al_11	GPG-F4969A	ZP +1,00 WP +0,75	ZP +1,65 WP +1,45	Vastlegging huidig praktijkpeil, peilwijziging vanuit de RAK Ameland
Al_12	GPG-F4972	VP +2,50	VP +2,60	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_13	GPG-F4971	VP +2,30	VP +2,30	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_14	GPG-F4973	ZP +2,38 WP +2,10	ZP +2,38 WP +2,10	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_15	GPG-F4974	ZP +2,33 WP +1,98	ZP +2,33 WP +1,98	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_16	GPG-F4975	ZP +1,93 WP +1,68	ZP +1,93 WP +1,68	Vastlegging huidig praktijkpeil, peilwijziging vanuit de RAK Ameland
Al_17	GPG-F4976	ZP +0,65 WP +0,40	ZP +0,65 WP +0,40	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_18	GPG-F4977	ZP +0,90 WP +0,65	ZP +0,90 WP +0,65	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_19	GPG-F5010	ZP +1,25 WP +0,95	ZP +1,25 WP +0,95	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_20	GPG-F4980	ZP +1,58 WP +1,28	ZP +1,58 WP +1,28	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_21	GPG-F4979	VP +1,38	VP +1,38	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_22	GPG-F4981B	ZP +1,05 WP +0,75	VP +1,80	Vastlegging huidig praktijkpeil

Peilvakcode	Oude aanduiding	Peil volgens peilbesluit (m NAP)	Toekomstig peil (m NAP)	Toelichting
Al_23	GPG-F4981A	ZP +1,05 WP +0,75	VP +2,00	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_24	GPG-F4981	ZP +1,05 WP +0,75	ZP +1,40 WP +1,10	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_25	GPG-F4981C	ZP +1,05 WP +0,75	VP +1,45	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_26	GPG-F4982	ZP +1,00 WP +0,65	ZP +1,00 WP +0,65	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_27	GPG-F4983	ZP +0,70 WP +0,50	ZP +0,70 WP +0,50	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_28	GPG-F4983	ZP +1,00 WP +0,70	ZP +1,00 WP +0,70	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_29	GPG-F4984	ZP +1,10 WP +0,85	ZP +1,10 WP +0,85	Peilvak wordt kleiner, camping Smitteweg te Ballum komt erbuiten te vallen
Al_30	GPG-F4985	ZP +0,98 WP +0,68	ZP +1,30 WP +1,00	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_31	GPG-F5012	ZP +1,38 WP +1,16	ZP +1,60 WP +1,40	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_32	GPG-F5013	ZP +1,88 WP +1,68	ZP +1,88 WP +1,68	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_33	GPG-F4987	VP +2,60	VP +2,60	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_34	GPG-F4988	ZP +2,00 WP +1,70	ZP +2,00 WP +1,70	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd

Peilvakcode	Oude aanduiding	Peil volgens peilbesluit (m NAP)	Toekomstig peil (m NAP)	Toelichting
Al_35	GPG-F4988	ZP +2,00 WP +1,70	VP +2,44	Extra peilvak. Vastlegging huidig praktijkpeil. Situatie bestaat al lange tijd, en is tot nog toe niet formeel vastgelegd in een peilbesluit. Een duiker is verhoogd middels een bocht, daarmee wordt het waterpeil op een voormalige landbouwenclave opgestuwd. Enig belanghebbende is Staatsbosbeheer, als eigenaar en beheerder van dit natuurgebied.
Al_36	GPG-F5014	VP +1,70	VP +1,70	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_37	GPG-F4986	ZP +1,58 WP +1,27	ZP +1,58 WP +1,27	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_38	GPG-F4986	ZP +1,58 WP +1,27	ZP +1,60 WP +1,40	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_39	GPG-F4966	ZP +0,52 WP +0,40	ZP +0,52 WP +0,40	Aanpassing peilgrens, camping Smitteweg te Ballum komt erbij
Al_40	GPG-F4989	ZP +0,98 WP +0,78	ZP +0,98 WP +0,78	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd, grens met Al_40 aangepast aan werkelijke situatie
Al_41	GPG-F5015	ZP +1,20 WP +0,78	ZP +1,20 WP +0,78	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd, grens met Al_41 aangepast aan werkelijke situatie
Al_42	GPG-F4991	VP +1,30	VP +1,30	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_43	GPG-F4992	ZP +1,00 WP +0,75	ZP +1,00 WP +0,75	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_44	GPG-F4990	VP +1,15	VP +1,15	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd. Grenscorrectie aan oostkant van het peilvak, conform werkelijke situatie.
Al_45	GPG-F4993	ZP +0,90 WP +0,60	ZP +0,90 WP +0,60	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd. Noordkeeg is afgesplitst.
Al_46	GPG-F4993	ZP +0,90 WP +0,60	VP +1,37	Noordkeeg is ingericht in de RAK Ameland. Het toekomstige peil is gelijk aan het praktijkpeil van de bestaande kantelstuw. De hoofdwatgang tussen de Noordkeeg en de Verbindingsweg is vergraven tot slenk, het peil zal worden verhoogd. Geen nadelige effecten op omgeving en andere functies.

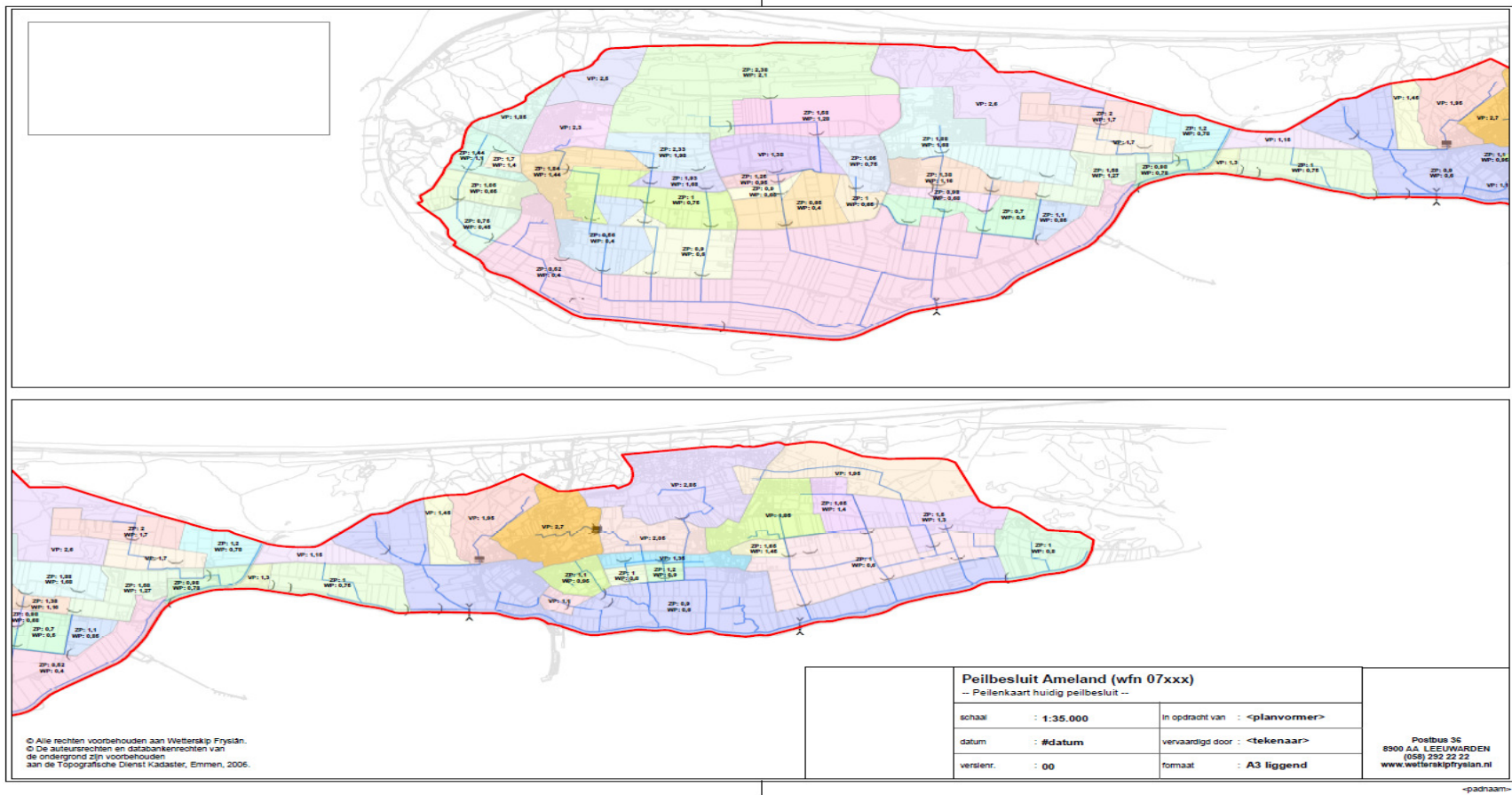
Peilvakcode	Oude aanduiding	Peil volgens peilbesluit (m NAP)	Toekomstig peil (m NAP)	Toelichting
Al_47	GPG-F4993	ZP +0,90 WP +0,60	ZP +1,35 WP +1,15	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_48	GPG-F4993	ZP +0,90 WP +0,60	VP +1,15	Noordkeeg is ingericht in de RAK Ameland. Inrichting is in het najaar van 2013 uitgebreid. De hoofdwatgang tussen de Noordkeeg en de Verbindingsweg is vergraven tot slenk, het peil zal worden verhoogd. Geen nadelige effecten op omgeving en andere functies.
Al_49	GPG-F4994A	VP +1,45	VP +2,30	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_50	GPG-F4994	VP +1,45	VP +2,70	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_51	GPG-F4995	VP +1,95	VP +2,80	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_52	GPG-F4995A	VP +1,95	VP +1,95	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_53	GPG-F4995B	VP +1,95	VP +2,20	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_54	GPG-F4995C	VP +1,95	VP +2,45	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_55	GPG-F4996	VP +2,70	VP +2,80	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_56	GPG-F4996A	VP +2,70	VP +2,30	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_57	GPG-F4997	VP +1,10	VP +1,10	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_58	GPG-F4998	ZP +1,10 WP +0,95	VP +1,70	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_59	GPG-F4998	ZP +1,10 WP +0,95	VP +1,50	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_60	GPG-F4999	ZP +1,00 WP +0,80	ZP +1,00 WP +0,80	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_61	GPG-F5000	ZP +1,20 WP +0,90	ZP +1,10 WP +0,90	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_62	GPG-F5001	VP +1,35	VP +1,35	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_63	GPG-F5002	VP +2,05	VP +2,35	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_64	GPG-F5002A	VP +2,05	VP +2,70	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_65	GPG-F5002	VP +2,05	VP +2,05	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd

Peilvakcode	Oude aanduiding	Peil volgens peilbesluit (m NAP)	Toekomstig peil (m NAP)	Toelichting
Al_66	GPG-F5003	VP +2,85	VP +2,85	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_67	GPG-F5003A	VP +2,85	ZP +2,85 WP +2,65	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_68	GPG-F5004	VP +1,85	VP +1,85	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd. 2 peilvakken die in de praktijk 1 zijn, zijn samengevoegd
	GPG-F5007	VP +1,85		
Al_69	GPG-F5004A	VP +1,85	VP +2,60	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_70	GPG-F5004B	VP +1,85	VP +2,70	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_71	GPG-F5005	ZP +1,65 WP +1,45	ZP +1,65 WP +1,45	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_72	GPG-F5006A	ZP +1,00 WP +0,60	ZP +1,00 WP +0,70	Vastlegging huidig praktijkpeil. Tevens zijn 2 peilvakken samengevoegd, die in de praktijk 1 peilvak blijken te zijn
	GPG-F5006	ZP +1,00 WP +0,60		
Al_73	GPG-F5007A	ZP +1,65 WP +1,40	ZP +1,65 WP +1,40	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_74	GPG-F5008	VP +1,95	VP +1,95	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_75	GPG-F5008A	VP +1,95	VP +2,35	Vastlegging huidig praktijkpeil, samenvoeging van 2 peilvakken, die in de praktijk 1 peilvak zijn
	GPG-F5008D	VP +1,95		
Al_76	GPG-F5008C	VP +1,95	VP +2,55	Vastlegging huidig praktijkpeil
Al_77	GPG-F5009	ZP +1,50 WP +1,30	ZP +1,50 WP +1,30	Huidig peilbesluitpeil gehandhaafd
Al_78	GPG-F5016	ZP +1,00 WP +0,80	ZP +0,95 WP +0,75	Peilaanpassing als gevolg van bodemdaling door gaswinning

Verklaring afkortingen en terminologie tabel:

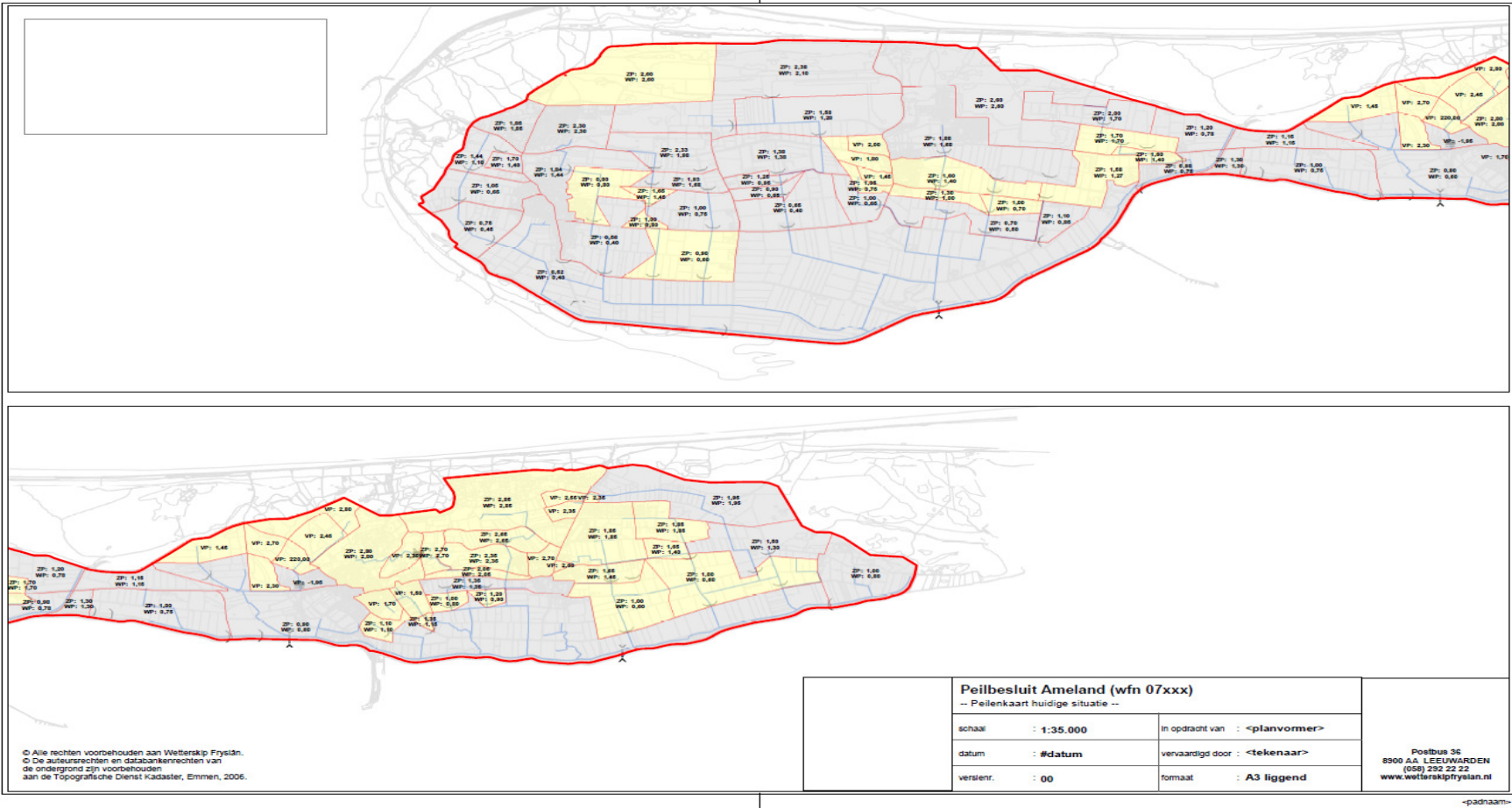
- ZP / WP= Seizoensgebonden peilbeheer met een zomerpeil en een winterpeil en een beheermarge. Bij een seizoensgebonden peil is het eerstgenoemde peil het zomerpeil. Vanwege het ontbreken van aanvoermogelijkheden is er geen ondergrens aan de beheermarge. Om uitzakken in droge perioden zoveel mogelijk te beperken is er een bovengrens aan de beheermarge van 20 cm. Deze wordt alleen ingezet als de omstandigheden dat toelaten.
- VP met beheermarge = Peilbeheer waarbij het gehele jaar hetzelfde streefpeil geldt, met een beheermarge. Vanwege het ontbreken van aanvoermogelijkheden is er geen ondergrens aan de beheermarge. Om uitzakken in droge perioden zoveel mogelijk te beperken is er een bovengrens aan de beheermarge van 20 cm. Deze wordt alleen ingezet als de omstandigheden dat toelaten, bij peilvakken waarbij het waterpeil wordt opgestuurd door stuurbare kunstwerken.
- De peilvakcode correspondeert met de nummering op de peilenkaart.
- Peilaanpassing vindt periodiek plaats bij zettinggevoelige bodems om ervoor te zorgen dat het waterpeil gelijke tred houdt met de autonome daling.
- Van peilverlaging wordt gesproken indien de drooglegging vergroot wordt in verband met gewenst peilbeheer, bij voorbeeld om de productieomstandigheden voor de landbouw te verbeteren. Hierdoor wordt met name in veengebieden het proces van de maaiveld daling en van verlaging van de grondwaterstand versneld.
- De rijen in de tabel met grijze achtergrond zijn peilvakken waar het peil daadwerkelijk wijzigt.

Bijlage 2 Peilenkaart huidige situatie volgens vigerend peilbesluit

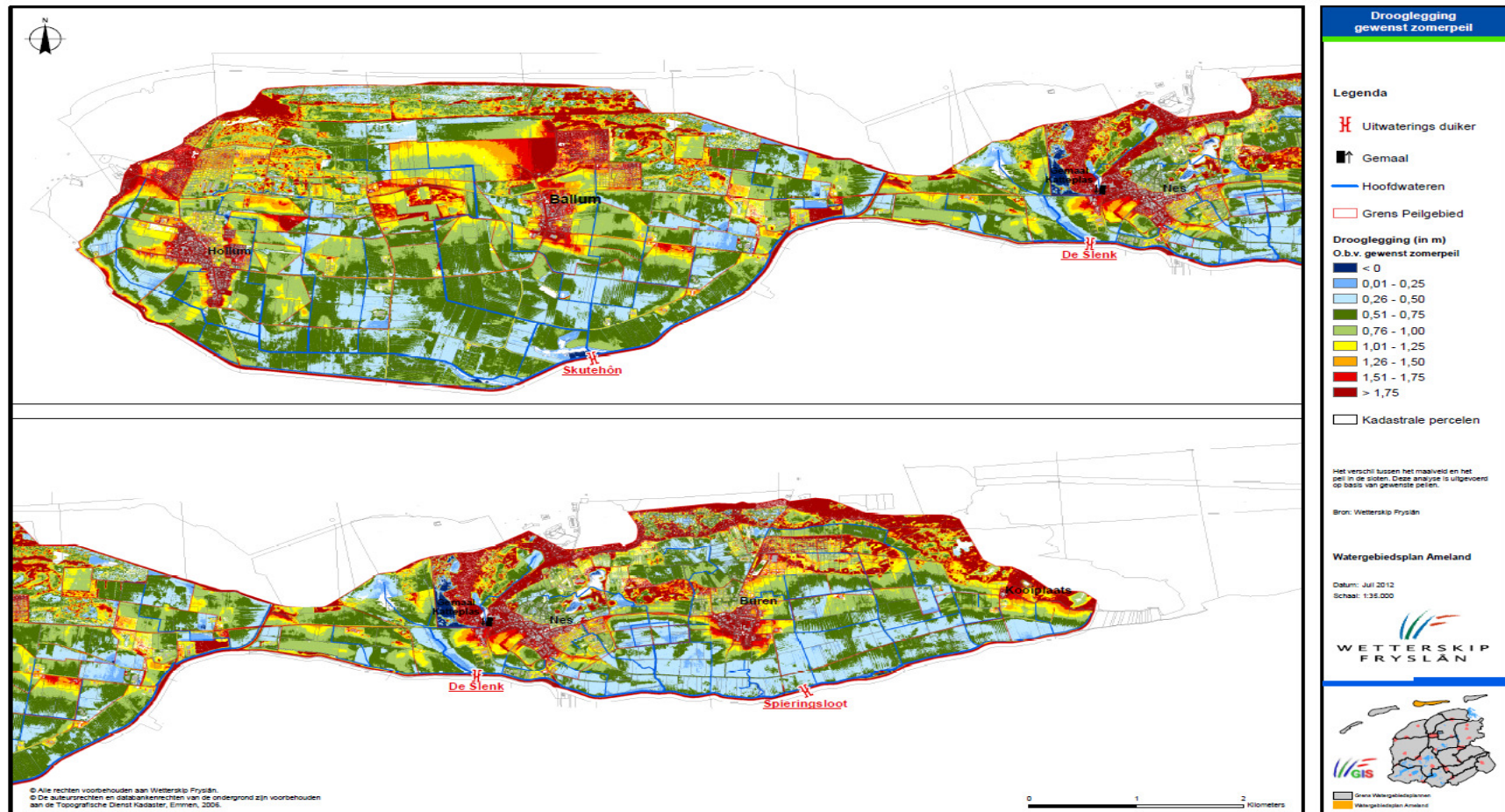
(voor een betere weergave van de kaarten zie bijgevoegde losse A3 kaarten)

Bijlage 3 Peilenkaart werkelijke situatie

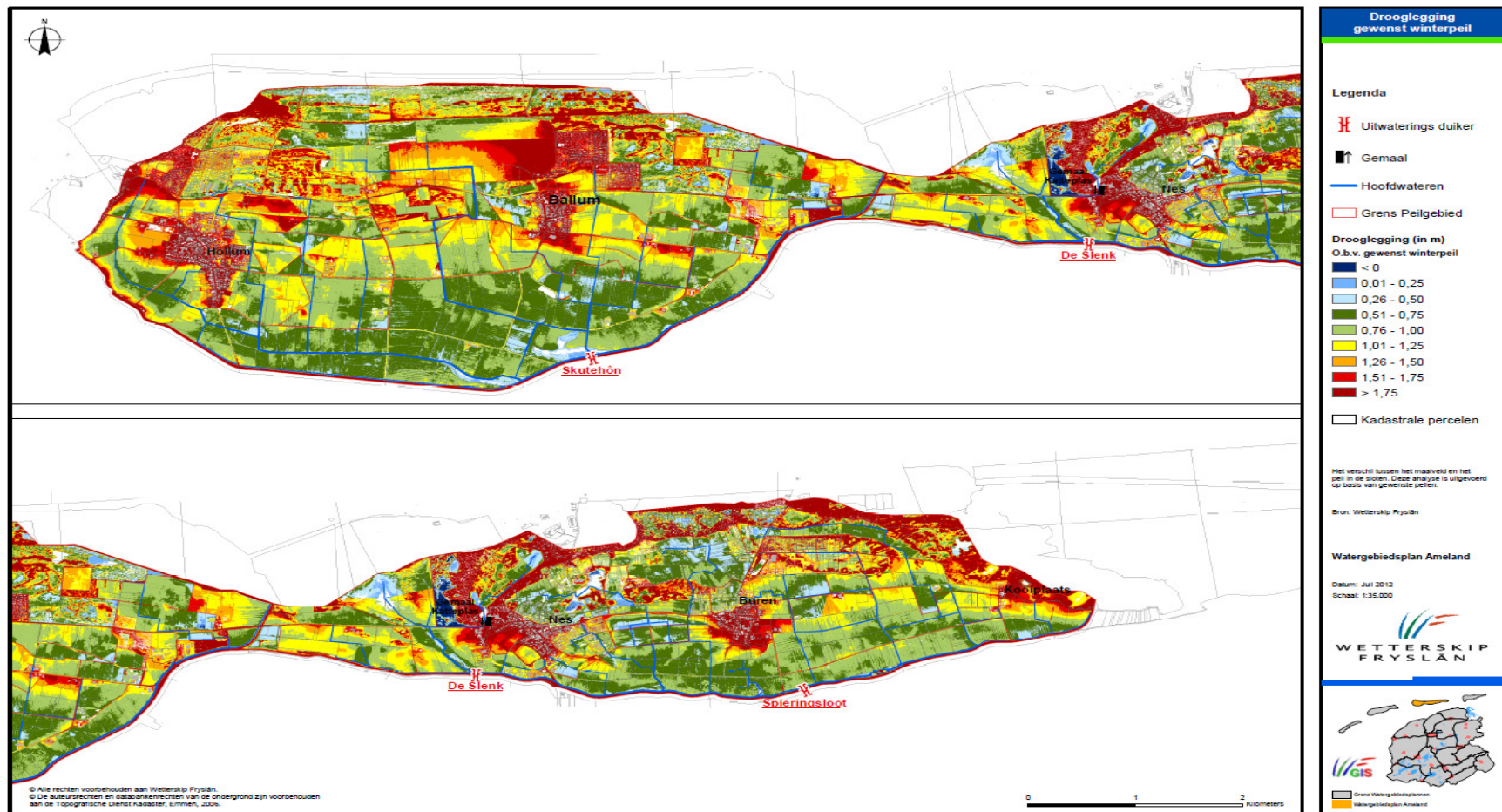

(voor een betere weergave van de kaarten zie bijgevoegde losse A3 kaarten)

Bijlage 4 Droogleggingkaarten zomer- en winterpeil

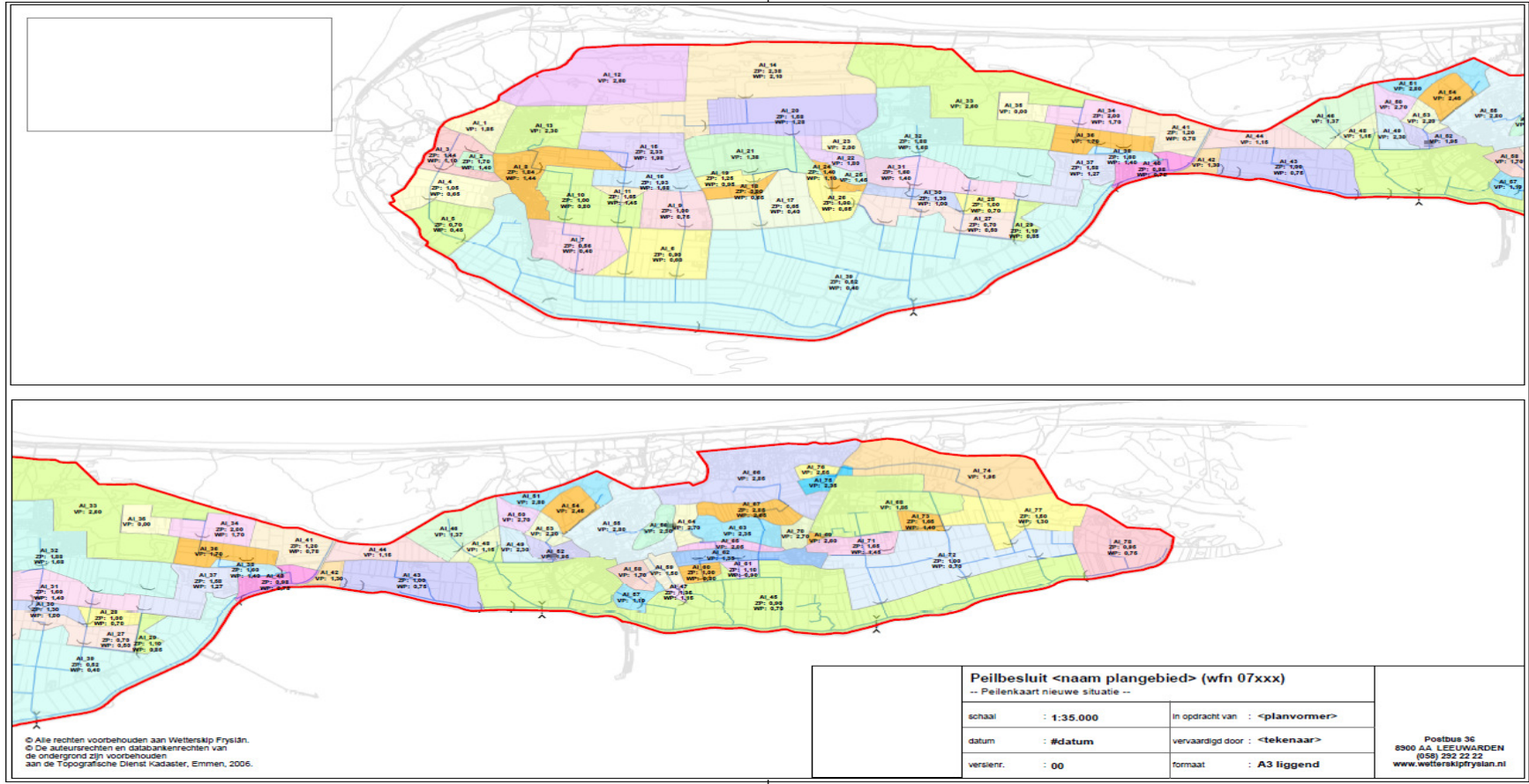

(voor een betere weergave van de kaarten zie bijgevoegde losse A3 kaarten)

(voor een betere weergave van de kaarten zie bijgevoegde losse A3 kaarten)

Bijlage 5 Peilenkaart toekomstige situatie met watersysteem inrichting met nummering peilvakken

(voor een betere weergave van de kaarten zie bijgevoegde losse A3 kaarten)